teekäija

10.2017
hind 3 €
teek.ee
KRISTLIK AJAKIRI
AASTAST 1904

OKTOOBER

Daire Tiigivee – isepäine uitaja

- Eestis algas Ülistus-Alfa
- Sügisene SÜTIK inspireeris sadakonda noorsootöö-tegijat
- Lõpuks on meil kõik ainult Jeesuse läbi

Teekäija teekäimistest enne taevalinna jõudmist

Tarmo Lige, Teekäija lugeja

Ando Henno: „Mul oli võimalus esmakordselt osaleda 2016. a GLS-il. Kui meie Hiiumaa Kristliku Misjonikoguduse pastor selle välja pakkus, ei teadnud ma GLS-ist midagi ja seda suurem oli meeldiv üllatus kohapeal. Need kaks sisukat päeva andsid palju julgustust avada esmakordselt oma kunstigalerii Kärdlas. Minu jaoks jäi eelkõige kõlama mõte, et meil on igal päeval võimalus lisada kellegi ellu midagi väärtuslikku. Seda püüangi nüüd teha."

Henno maalib GLS juubelikonverentsi laval kahe päeva jooksul lõuendile loodusmaali, mille saab kohapealt osta ja selle müügitulust pool läheb GLS Eesti tegevuse toetuseks.

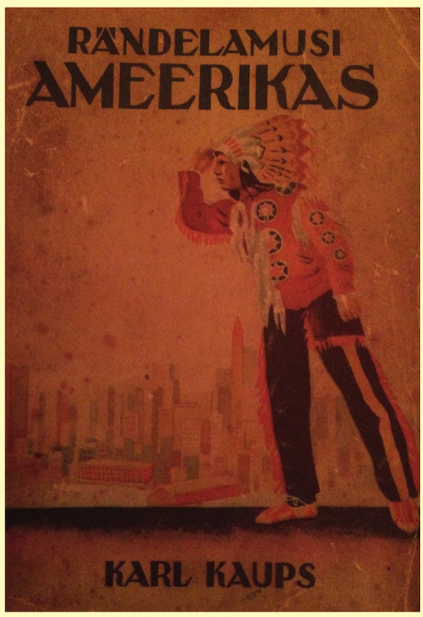

Vancouverist sain kingina kaasa Karl Kaupsi raamatu „Rändelamusi Ameerikas" (1930). Põnev lugemine. Kas või juba vana eesti keele pärast. Avastasin taas, et ei ole midagi uut siin päikese all!

Andres Tetermann alustas Eestis Teekäija väljaandmist 1904. a. Kolides New Yorki, asutas Tetermann seal 1923. a „Ameerika Teekäija". 1924. a otsustatakse see Eestis ilmuva Teekäijaga ühendada, sest „sõjaraskuste möödumisel on Eestis jälle võimalik vabalt lehte välja anda".

Samuti osutus määravaks, et „kodumaa „Teekäija" välimus ja paber olevat niivõrd paranenud, et seda ka Ameerikas tarvitada võib".

Kuue Ameerikas ilmunud aasta jooksul oli ajakirja kahjum 3858 dollarit (uus auto maksis siis 600 dollarit). Kuidas puudujääki korvata? Kogudus oli ohvrimeelne. Ja küllap New Yorgi Eesti Baptisti koguduse pastor ja kirjastajast ärimees John Felsberg pani alati selle lõpuks puuduva summa juurde!

Mis meil on siit õppida? Kui meie oma Felsberg, vend Juhani Pesu koos abikaasa Tiiuga, aastaid tagasi oma trükiäri lõpetasid ja pensionile läksid, ei muutunud tänase Teekäija rahaline seis sugugi paremaks. Liit (ehk meie kogudused) on tõenäoliselt kogu aeg ajakirjale peale maksnud. Meil on praegu tellijaid umbes 500 (ajakirja loeb hinnanguliselt vähemalt 2000). Aga võiks olla rohkem. 1923. a oli New Yorgis tellijaid 300, 700 eksemplari kingiti ära. See oli kui misjoniprojekt.

Nüüd on aeg teistsugune. Paberväljaannetele on ennustatud juba viimased kümme aastat pikka ja piinarikast surma. On paratamatu, et ajakirjandus kolib veebi. On tõsi, et noorematest inimestest ligi 80 % ei tarbi üldse klassikalist meediat (raadio, televisioon ja paberväljaanded). Nad vaatavad Youtube`ist videot. Inimeste lugemus ja keskendumisvõime vähenevad.

Täna on meil kristlik raadio ja televisisioon, vaimulikud raamatud. Internetist igal ajahetkel leitav on meie vaimuliku toidulaua valikut niipalju rikastanud, et seda kõike sisse „süües" saaksime „kõhuvalu", ei muud.

Kas oled tähele pannud, kui hea on Teekäija kujundus ja paber praegu? Ma olen märganud, et kunagi ei ole Teekäija nii hea välja näinud. Kirjutajate hulka on lisandunud nooremaid ja professionaalseid ajakirjanikke. Kuid kaastööd tehakse ikka vabatahtlikkuse alusel.

Loodus- ja majandusseaduste vastu ei saa. Aga tasub koos mõelda, kui võimsat mootorit on vaja, et gravitatsioonijõud, veetakistus või muu jõud ületada.

Nüüd on sinu kord midagi ära teha! Kirjuta –, et sisu oleks veel huvitavam. Telli või kingi sõbrale! Kirjuta toimetajale, millest veel sooviksid lugeda! Mida usujulget sooviksid ise oma elust lugejatega jagada?

Kui üks kogudus ja üks ettevõtja suutsid ligi 100 aastat tagasi kinni maksta ajakirja kahjumi, siis kas täna me koos ei suuda? Küsimus on tahtmises. Sest ainult Internetist lugedes või hinda märkimisväärselt tõstes lõikaksime päris suure hulga inimesi harjumuspärasest osaduskonnast ära. Seniks, kuni peame Teekäijat meie üheks identiteedi kandjaks (mitte lihtsalt paberväljaandeks teiste paljude hulgas), tasub ju koos pingutada!

Kui tahame ja pingutame, tuleb Jumal appi seal, kus ta näeb meie head tahet. ■

6–9 Eriti on Dairel meeles ringirändamised koos isaga. Samuti on isa korduvalt meenutanud hetke Kuusalu kiriku jõuluteenistuselt. Siis olla kirikuõpetaja neist kui kirikukaugetest inimestest mööda jalutanud, aga lausunud õnnistussõnad. Võibolla just sellest saigi hiljem alguse kirikutee, mida mööda Daire tänase päevani käib. Foto: erakogu.

14–15 Tänapäeva ühiskonna ja probleemide keskel on kogudustel võimalus kanda teistsugust reaalsust – lootust, terviklikkust, hoolivust. Kõike seda, mis justkui oleks kaotsi läinud. Meie igaühe roll selles on oluline ja iga muudetud elu kaotab tükikese pimedusest. Julgustame kõiki olema kui säraküünlad ja sütitama inimesi enda ümber Jumala valgusega! Foto: Evelin Põldsaar.

26 Kursus on sarnane meile juba tuntud Alfa-kursusega. Alustame sessiooni alati tervituskohvi ja snäkiga. Seejärel koguneme ülistus- ja palveajaks, siis läheme edasi loenguga, juhime inimesed arutlusgruppidesse ning lõpetame ka ülistuse ja palveajaga. Loengupidajad on alati erinevad. Foto: Liisa Perend.

SISUKORD

- Esikaanel. Valduste OÜ abivalmis administraator Daire Tiigivee leiab igale külastajale vajaliku vastuse. Foto: Ermo Jürma.
- Tagakaane foto: Päivi Palts

2 Teekäija teekäimistest enne taevalinna jõudmist Tarmo Lige

2 Ando Henno maalid

4 Tiina turvatunne peitub Jumalas Maria Lepmaa

5 Julgus peab juurduma Jumala sõnas Ermo Jürma

6 Daire Tiigivee – isepäine uitaja Märt Saar

10 Lõpuks on meil kõik ainult Jeesuse läbi Leho Paldre

12 10 noortesõbraliku koguduse tunnusjoont 4 Einike Pilli

13 Jüngriks olemine IX. Imede tunnistaja Erki Tamm, Joosep Tammo

14 Sügisene SÜTIK inspireeris sadakonda noorsootöötegijat Sven-Joonatan Siibak

16 Julge JUHTIMINE. Igaühel on MÕJU Daire Tiigivee

17 Julge juhtimine Bill Hybels

18 Radikaalse reformatsiooni kännumurdjate pärand 9 Andres Saumets

21 Eesti- ja venekeelsete koguduste koostöö Panainti Posmatš

23 EBFi asepresident Meego Remmel seisab evangeeliumi leviku eest

24 EBFi resolutsioon kristliku abielu kohta

25 EBFi resolutsioon terrorivastase seadusandluse ja usuvabaduse kohta

25 Abipalve vabaduse pärast

26 Eestis algas Ülistus-Alfa Ragne Kivimets

27 John Caplini küsimiskunsti koolitus

28 Mälestuspalve Romerole

Tiina turvatunne peitub Jumalas

■ Tiina Tuhkanen, Valga kogudus, tekst: Maria Lepmaa
■ Foto: erakogu.

Päev, mil kogesin, et Jumal on tõepoolest olemas, oli justkui uue elu esimene päev. 2009 läksin välismaale tööle. Kui mu isa aga ootamatult lahkus, mõistsin, et elu on ettearvamatu. Ei tea kunagi, mida toob homne päev. Sügavas leinas hakkasin mõtlema eksistentsiaalsetele küsimustele. Kas on elu peale surma? Miks oleme siia ilma sündinud? Uskusin, et inimene pole ainult keha, vaid ka hing ja vaim, kuigi kristlusest ei teadnud veel midagi. Ühel päeval soovitasid kristlastest töökaaslased mul vaadata seriaali „Touched by an angel". Seriaal puudutas mind. Süüdistasin ennast, et polnud hea tütar, kuna hooldasin kaugel maal võõraid lapsi, aga oma pereliiget ei saanud õigel ajal aidata. Aasta möödudes tulin Eestisse tagasi. Ikkagi veel Jumalat tundmata ütlesin: „Jumal, kui sa tahad, et läheksin tervishoidu õppima ja tööle, siis sündigu su tahtmine!" Tundsin südames, et tahan aidata, ravida ja leevendada inimeste kannatusi. Sain kooli sisse. Juulis palusin: „Jumal, kui sa olemas oled, palun aita mul kiiresti töö leida." Septembrist olin juba haiglas tööl.

IMELINE UNENÄGU

2012 kutsus õde mind Oleviste kirikusse Alfa-kursusele. Ma ei teadnud, mis on Alfa. Kuna õde ei tahtnud üksi minna, läksingi kaasa. Sain puudutatud ja südamesse hea tunde. Mõistus pani esialgu vastu: kas see usk on ikka õige asi või üritatakse midagi pähe määrida. Enne magama jäämist ütlesin endamisi, et kui on õige, siis tahaksin kinnitust. Tundus imelik uskuda midagi, mida ei näe. Samal ööl nägin und. Mu juurde tuli ammu lahkunud vanaisa ja ütles, et on olemas igavik, mis on ajatu. Veel rääkis ta lõputust armastusest ja ütles: „Ära karda!" Hakkasin Alfas käima, kus lugesin ka päästepalve. Aeg ja ruum justkui kadusid sel hetkel ära. Kõik koormad, mured ja mõtted olid nagu ära pühitud. Tekkis kerguse- ja õnnetunne.

KINDEL JA PÜSIV JUMAL

Oleviste mu kodukoguduseks ei saanud. Tekkisid uued katsumused ja hirmud. Kui enda jaoks Jumala avastasin, olid kohe platsis ka ründavad mõtted ja hirmud. Peas olid süüdistavad mõtted, et olen valesti elanud. Kartsin, et nii patusena ei saa kirikusse minna. Mõtlesin, et Jumal on täiuslik, aga mina tühine ja eksin pidevalt. Kui tutvusin Jumalaga, ei mõistnud veel ta armastuse suurust. Taipasin ka, et kristlaseks saamisega ei lähe elu lilleliseks ja kergeks, vaid õnnistused tulevad läbi raskete katsumuste ja õppimise. Südame uuenemine võttis aega. Tasapisi hakkasin oma ande avastama. 2013 tulin tagasi kodukohta ja mind kutsuti siinsesse väiksesse kogudusse, kus tundsin end kohe koduselt. Mind võlus selle koguduse juures eriti ülistuse osa. Tekkis tunne, nagu inglid oleksid maa peale laskunud. Samal aastal sain ristitud. Hakkasin rohkem märkama igapäevases elus Jumala imetegusid. Palve läbi muutus Jumal mulle elavaks.

Julgustan kõiki palvetama oma sõnadega. Jumal kuuleb ja vastab, isegi kui mõnikord võtab palvevastus aega. Palvetan tihtipeale: „Jumal, näita, mis on sinu tahe. Sina soovid mulle kõige paremat, sündigu sinu parim minu elus. Palun näita mulle teed ja aita mind."

Olen hakanud rõõmu tundma väikestest asjadest ja õppinud olema tänulik iga päeva eest. Mitmeid kordi olen pääsenud liiklusohtlikest olukordadest. Ükskord talvisel libedal teel autoga sõites oleks möödasõidul rekka peaaegu mu autole külje pealt sisse sõitnud. Imekombel seda ei juhtunud, ent kahjuks mõnisada meetrit edasi oli seesama rekka kraavis. Palunud olen nii enda kui ka teiste tervenemist – palve aitab. Olen ise tervenenud mitmeid kordi gripilaadsetest sümptomitest.

Meenub, kui läbipõlemise tõttu kirjutas arst mulle välja unerohud, kuna ma ei saanud öösiti magada. Ostsin need isegi välja. Ma ei võtnud neid, hakkasin hoopis igal õhtul Piiblit lugema ja palvetama. Saingi mõne aja pärast terveks. Ka sünnitus läks hästi: palusin kiiret sünnitust – ja nii oligi. Meenub lugu, kui palusin mõttes ühe naise tervenemist – ja ta tõesti terveneski. Ta ütles: „Jumal tänatud, mul on parem, ole sa väga tänatud!" Vastasin talle, et tänada tuleb Jumalat. Mitu kuud hiljemgi tuli ta mind veel otsima, tänas pisarsilmil ja ütles, et ei unusta seda kunagi.

Samuti olen viimase paari aasta jooksul saanud palju pakkumisi tööalaseks täienduseks. Ka tööpakkumisi, ilma et ise tööd otsinud oleksin. Isiklikes suhetes on olnud enne Jumala juurde jõudmist ebakindlust. Nüüdseks on Jumal korrastanud ka selle valdkonna mu elus: olen abielus ja mul on armas laps. Ainus kindel ja püsiv minu elus, vankumatu turvatunde pakkuja igas olukorras on Jumal! ■

teekäija

teek.ee
10/2017 (291)
ISSN 1736-1605
Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu väljaanne

Peatoimetaja: Ermo Jürma
Tel 56220045
e-post: ermo@teek.ee

Toimetusrühm:
Märt Saar, Toivo Tänavsuu, Leho Paldre, Hele-Maria Taimla

Keeletoimetaja: Tiiu Palm

Toimetuse aadress:
Koskla 18, 10615 Tallinn
Tel 6700698

Trükk: AS Rebellis

Kujundaja: Päivi Palts

TELLIMINE
- Teekäija kodulehelt: teek.ee
- pangaülekandega: Eesti EKBK Liit, Swedbank EE732200001120064572 (selgitusse: oma nimi ja aadress, kuhu ajakirja tellitakse)
- EEKBKL kantselei: tel 6700698
- koguduste kaudu

Tellimishinnad:

1 aasta (11 numbrit):	25 €
poolaasta (6 numbrit):	14 €
pastori- ja sõbratellimus:	20 €
Skandinaavia, Euroopa:	45 €
Kanada, USA:	60 €

Reklaamihinnad:

	1 lk	½ lk	¼ lk
4 värvi	64 €	42 €	25 €
2 värvi	38 €	22 €	13 €
1 värv	25 €	16 €	10 €

JULGUS PEAB JUURDUMA JUMALA SÕNAS

■ Ermo Jürma, peatoimetaja

Ärge vaadake üksnes enda ümber, vaid vaadake ka üles!

Julgus on meelsus või vaimne hoiak, mis teeb meid võimeliseks ohtude, vastuolude ja elu teiste väljakutsetega kartmatult, rahulikult ja otsustavalt kohtuma. Hirm on halvav õudustunne; alarm, mis vallandub meis mõne ohu või ähvarduse ees, mida me ei saa või ei oska vältida.

Meenutame Joosuat, kellel oli väga suur ülesanne – juhtida terve rahvas tõotatud maale. Mooses, kellele ta seni oli vaadanud, oli surnud. Ees lainetas Jordan, luureandmete põhjal kõrgusid selle taga müüridega linnad, maal elas hiiglasi ja neil olid sõjavankrid. Nurisev rahvas oli ohtude korral haaranud oma juhtide vastu mitmel korral kive. Olukord oli tõesti hirmutav.

Meie ees pole ehk selliste tõkete ületamine, kuid Jumala põhimõtted on samad ja me peame nendele toetuma.

Jumal oli juba Aabrahamile tõotanud, et see maa saab tema rahvale. Kordus tõotus: „...ma ei lahku sinust ega jäta sind maha" (Jos 1:5).

Neid tõotussõnu vajas Joosua ja vajame ka meie. Jumal andis kohustuse: „Ärgu lahkugu see Seaduse raamat sinu suust, vaid mõtle sellele päeval ja öösel, et sa peaksid hoolsasti kõike, mis sinna on kirjutatud, sest siis õnnestub su teekond ja siis on sul kordaminek!"(s 8).

Olgu Seaduse sõnad alati sinu suus! Jumala rahva juhtidel on kohustus kuulutada Pühakirja õpetust! Neil endil on vaja pidada hoolsasti kinni sellest, mis seal on ilmutatud.

Kui palju on sinu elus päevi, mil sa isegi ei ava Piiblit? Elu on ju nii kiire. Kuid ei piisa ka korraks mõne peatüki läbi lugemisest, vaid oluline on läbi mõelda, kuidas seda sõnumit ellu rakendada. Ei ole küll kohustust kõike pähe õppida (kõik veel või enam seda ei suuda). Kuid me ei tohi Jumala sõnast kaugeneda. Ilmselt ei tähenda „päeval ja öösel" ka seda, et kõik peaksid neli tundi hommikul ja neli tundi õhtul Piibliga töötama. Ka 15 minutit võib paljugi muuta ja keegi ei ole nii hõivatud, et ta ei saaks seda aega võtta.

Nii kõlab siin maa peal taevane juhis: ärge vaadake üksnes enda ümber, vaid vaadake ka üles!

Iisraelil tuli vallutada Jeeriko kindluslinn. Väejuht Joosua oleks ilmselt kavandanud oma maleva müüridele ronimist ja arvestanud meeleheitliku võitlusega.

Kuid Jumal ütles talle, et neil tuleb kuuel päeval marssida ümber linna ja seitsmendal päeval seitse korda. Iisrael kuuletus ja Jeeriko müürid langesid. Sellist plaani poleks Joosua ise kunagi välja mõelnud!

Otsustav on, et me Jumala sõna loeme, usume, võtame vastu, rakendame, kuuletume. See vabastas Joosua hirmust ja andis talle suure julguse. Jumala abiga tuleme ka meie oma ülesannetega toime.

Küllap mõne päeva teekond õnnestub, meil on tervist, raha, edu. Kui eesmärk on aga see, et õnnestuks kogu teekond ja elu läheks korda, siis on vaja vaadata üles. ■

Daire Tiigivee elu on sama värvikas kui õhupallid Tartu Kolgata koguduse õunaõuepäevadel. Foto: Helari Hellenurm.

DAIRE TIIGIVEE – ISEPÄINE UITAJA

Märt Saar, Tartu Risttee kogudus

Daire Tiigivee sündis oktoobrikuus Kuusalus aastal 1980. Kuid kui ta kooli jõudis, siis oktoobrilapsi enam ei olnud. Siiski nimetab Daire end tänagi veel nõukaaja lapseks ja ehk mängib siin rolli üks tema esimesi mälestusi.

Ta on kolmeaastane ja ta tõstab padja oma asemelt, et heita sinna üks heldinud pilk. Kuid oh häda, seda pole! See on kadunud! Keegi on Ta ära võtnud! Tüdruk puhkeb kibedasti nutma ja jookseb ema põlle sisse.

„Mis on, väikseke?"

„Keegi on Andropovi pildi ära võtnud!"

Daire sai lohutatud alles siis, kui ema naabrite poole läks ja ajalehest pikaaegse KGB juhi Juri Andropovi surmakuulutuse fotokoopia küsis. Alles siis sai tüdruk pea padjale panna ja rahulikult edasi magada.

Tema perekonda kuulusid veel kaks nooremat õde Tiina ja Triin ning vanemad Aimar ja Leili. 1988. aastal kolis perekond väikesesse Eipri külasse, kus ema töötas kolhoosi karjalaudas ja isa autoremonditehases. Karjalaudas oli Daire vanima tütrena abiks ja töötas viis suve jutti. Ajas loomi karjamaale, andis vasikatele kausist sooja piima ja pesi mannerguid. Samuti ei puudunud tal mängukaaslased, kelleks olid kas naabrilapsed või kuus aastat vanem onupoeg Urmas, kes talle lapsepõlveaastail vanema venna eest oli.

„Ma olin isepäine uitaja," ütleb Daire nüüd, mil on saanud 37aastaseks. „Tegelikult olen siiamaani. Nüüd on uitamised lihtsalt mõtestatumad."

Näiteks meeldis talle rattaga sõita otse keldrisse või ronida kolmekordsete elamute katustele päikest võtma. Kaks korda lõi ta lapsepõlve jooksul oma pea lõhki ja korra õnnestus tal lehma sõralöögist kõrgele lendu tõusta.

Eriti on Dairel meeles ringirändamised koos isaga. See, kui nad autoga ringi sõitsid. Samuti on isa korduvalt meenutanud hetke Kuusalu kiriku jõu-

luteenistuselt. Siis olla kirikuõpetaja neist kui kirikukaugetest inimestest mööda jalutanud, aga lausunud õnnistussõnad. Võib-olla just sellest saigi hiljem alguse kirikutee, mida mööda Daire tänase päevani käib.

Lisaks uitamisele meeldis Dairele õppida. Ta oli järjekindlalt uudishimulik.

See lõi välja siis, kui oli 80ndate teine pool, mil kirik sai väga populaarseks. Näiteks käis üks hetk Väike-Maarja lähedal Avispea koguduse pühapäevakoolis 160 last, nende seas ka Daire ja naabritüdrukud. Tolle aja hitid olid flanellpildid Jeesus-lugudega, välismaalt saadud värvilised kleebised ja lillade kaantega piiblid. Tüdrukutele jäi pühapäevakoolitundidest väheseks ja nii nad lõid omaette piiblitunni, kus räägiti üle uuesti maailma loomislood ja Johannese evangeeliumi kuldsalmid.

Kuid mingil hetkel kirikutee katkes. Kõik muutus, oli uus kool ja uued suhted. Õnneks oli vanaema lähemal kui varem. Oma endiselt klassijuhatalt Ester Tammelt sai ta kaasa kass Tuti.

Kuid elu värvid tuhmistusid veelgi. Uue Eesti aja algul jäi isa alkoholiga kimpu ja kolis pere juurest lahku. Üheks Daire lohutajaks oli Bonnie Tyler, popartist, keda ta kassetilintidelt lugematu arv kordi kuulas. Bonnie laulis: *„Every now and then I fall apart. Turn around! Turn around!"* (Ikka ja jälle ma kukun tükkideks. Pööra ümber! Pööra ümber!)

Kuid pööret ei tulnud. Teismeaeg möödus omasoodu ja oli pigem üksildane. Daire jõudis käia küll rahvatantsus ja maleringis ning võita isegi mõned diplomid. Oli tubli õpilane koolis, luges palju, käis sõbrannadega Väike-Maarja kultuurimajas diskodel, kuid midagi oli ikka puudu. Samuti oli vahepeal lahkunud kass Tuti ja tema asemele oli tulnud kassipoeg Kluti.

Dairel on meeles varahommikud, mil ema läks karjalauta tööle, hiljem äratas tema väikesed õed ja koos mindi kooli. „Võtsin endale isarolli."

Möödusid aastad. Saades täisealiseks, läks Daire Tartu Ülikooli keemiat õppima. Vanast elust tuli sama rada pidi edasi vaid pinginaaber Moonika. Ja taas oli kõik uus või lihtsalt teistsugune. Narva maantee ühikas ja uued koridorikaaslased. Meelde jäid professor Jaak Tamme õpetussõnad sellest, et kui ta muud ei suuda tudengitele edasi anda, siis vähemalt loogilist mõtlemist. Muutus ka kogu sotsiaalne elu, mis ühtäkki hakkas kordades kasvama.

> „Ent me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, laseb Jumal kõik tulla heaks – neile, kes on tema kavatsuse kohaselt kutsutud" (Rm 8:28).

Selles kõiges mängis suurt rolli kursuseõde Ragne Pekarev, kes Dairet endaga erinevatele üritustele kaasa tõmbas, kaasa arvatud ka rebastenädala järelüritusele. Seal kohtus ta esimest korda Agape rahvaga. Ameeriklased ja eestlased, avatud ja sõbralikud. Daire oli teadlik, et tegu on kristlaste ja misjonimeeskonnaga ning kuna talle teemad pakkusid huvi ja inimesed mõjusid sümpaatselt, siis jäi ta Agape üritustel edasi käima.

Ragne Pekarev vahetas peale üht aastat eriala ja on tänaseks tunnustatud Vanemuise näitleja. Daire õppis keemiat veel kolm aastat.

Tema esimest kursust jäi meenutama ka see, kui nende kodu Eipris külmal veebruarikuu ööl põlema läks. Ülakorruse naabritel oli jooming ja Daire perel vesi kaelas. Mitte kaua aega hiljem kolis ema koos noorima õega tagasi Kuusallu. Daire kodu jäi Tartusse.

Aga midagi juhtus, kui ta esimese kursuse lõpul tagasi ema poole sõitis. Ta istus bussis, marsruudiga Jõgeva – Väike-Maarja. Korraga oli kõik senine läbielatu ja viimasel aastal kristlaste käest kuuldu omale kohale loksunud.

„Mul ei olnud mingit õndsat tunnet, aga ma tegin täiesti loogilise otsuse: „Jumal, kui sa olemas oled, ma tahan sind tunda!""

Buss sõitis samas suunas edasi, kuid Daire elu tegi kannapöörde. Jumalast sai ühtäkki isik, keda ta mitte ainult tunda ei tahtnud, vaid kelle ta oma elus esimeseks seadis ja kelle meele järgi ta elada otsustas.

Saabus suvi. Daire soov jäi samaks ja suhe Jumalasse ei jahenenud. Vastupidi, Tartusse naastes võttis ta ühe Agape misjonäri Karin Harperiga ühendust. „Olin otsekohene. Ma ütlesin talle, et tulen kirikusse. Seda uudist kuuldes oldi üllatunud."

Nii sattuski Daire Tiigivee esimest korda Tartu Kolgata baptistikogudusse ja käib seal tänini. Peale jumalateenistust olla aga Karin võtnud Daire rajalt maha ja küsinud, mis täpsemalt juhtunud oli.

„Kui Daire kohtus Jeesusega, siis temas oli sama autentsus ja otsekohesus, mis varemgi. Aga temasse oli tulnud ka mingisugune pehmus, silmadesse sära ja hinge lootus," meenutab Karin Harper täna, 17 aastat hiljem, seda mahaistumist. „Aga juba esimesel korral temaga kohtudes ma teadsin, et kui ta ühel päeval õpib Kristust isiklikult tundma, siis ta saab aitama veel paljusid teisi."

▲ Uhke tunne on olla vanemaks õeks Tiinale ja Triinule või siis isaks kolmele tütrele. Foto: erakogu.

„Ma naeran fotode peal rohkem," tunnistab Daire, kui võrdleb kristlaseks saamist varasemaga. „Miski oli kogu aeg mu elus puudu olnud. Usk Jumalasse muutus mu jaoks väga loomulikuks eluosaks."

Kuid usutee alguses seisid ees ka mõned otsused. „Kogudus on nagu perekond, kus sa ei saa olla keegi teine, ja nii mul tuli mask maha võtta ning elada autentset elu," kirjeldab ta. „Tundsin, et olen kui ümmargune kandiliste seas. Mind kinnitas see kirjakoht, kus Jeesus ütleb, et mitte meie ei ole valinud teda, vaid tema on valinud meid. Tema oli mind oma perekonda valinud!"

Samuti peab Daire üheks kandvamaks õppetunniks seda, kui ta hakkas ellu rakendama üht kristlikku põhimõtet sellest, et kui olla ustav väheses, usaldatakse ka rohkema üle. Sellest mõttest julgustatuna hakkas ta vastutust võtma Kolgata noorteõhtute nõudepesemise eest. Senised küpsisekausid muutusid ühtäkki soojaks õhtueineks. Tudengid said söönuks ja olid õnnelikud. Tagatubades toimetas Daire.

Samuti hakkas ta tegelema väikelastega. Kuid seda, et sellest kujuneks välja rohkem kui dekaadipikkune teenimine Kolgata koguduse pühapäevakoolitöös, ei osanud ta ette kujutada.

Möödus neli aastat ülikooliteed. Keemikut temast ei saanud.

Jumalal olid teised plaanid. Ta kõnetas Dairet kaks korda järjest, füüsilisel kujul. Oli aasta 2002, suvi, asukohaks baptistide kõige popim laagripaik Nuutsaku, kus koguduselaagrit peeti.

> Tegelikult olen siiamaani isepäine uitaja. Nüüd on uitamised lihtsalt mõtestatumad.

Laagri kavas oli vaikne aeg ja korraldajate poolt oli kirjutatud kõigile vaikse aja võtjatele kaks kirja, sisuks Jumala sõna. Daire esimeses kirjas oli järgnev: „Kui mina lõpetasin oma töö maa peal, siis ma arvestasin, et sina nüüd oma osaga seda siin edasi viid. Ma olen andnud sulle annid. Otsi need üles. Olen pannud sind heaks majapidajaks. Aga see ei tähenda, et sa oled üksi."

Järgmisel päeval saabus teine kiri: „Kas suudad teisi armastada nii, nagu mina teisi armastan? Ma annan sulle armastuse ka nende vastu, kes teevad sulle halba. Seda armastust, mida oled kogenud, jaga edasi!"

Noor naine Daire võttis neid sõnu tõsiselt ja see lõi temas valmiduse vastata jaatavalt uutele väljakutsetele. Mitte kaua aega hiljem kutsusid Agape misjonärid ta üheks töötegijaks ja nii sai Dairest ootamatult peale ülikooli täisajaga jumalariigitööline. Ta hakkas tegelema verivärskete tudengitega, evangeeliumikuulutusega ja ürituste korraldamisega. Ühesõnaga, nii nagu Jumal tahtis, jagas Daire armastust edasi.

▲ Misjoniorganisatsioon Agape on teinud rebasekostüümis palju head tudengimisjonit. Foto: erakogu.

Möödusid aastad misjoniteenistuses, mille lõppjärku jäi suurüritus „Heartbeat Tallinn", 2012. Seda korraldas Agape Euroopa, eesotsas kohalikud eestlased. Renditi Lilleküla staadion „Kristuspäeva" nime all, palvetamaks Eesti pärast. Samuti mitmeks päevaks Nokia saal, kuhu saabus 1500 misjonäri, kellest enamus olid siinmail esimest korda. Visioon oli suur, Eesti-poolne projektijuht Lehari Kaustel vajas hädasti endale Tallinnasse kedagi appi. Kõige võimekamaks abiliseks arvati Daire. Ta oli nõus.

Seesama Kuusalust pärit, Eipri külla kolinud, Tartus keemiat õppinud ning noorteõhtutel nõusid pesnud Daire Tiigivee.

„Ta sai oma tööga lihtsalt fantastiliselt hakkama. See oli suurepärane kogemus. Daire pälvis oma panusega ka rahvusvahelise tähelepanu," kommenteerib Lehari tagasivaates.

Kahtlemata oli „Heartbeat Tallinn" Agape meeskonna seni kõige mastaapsem projekt. See ületas korduvalt uudiskünnist, paljud said puudutatud. Ja lõpuks, see pani neid korralikult proovile ja võttis võhmale. Peale suurüritust jõudsid mitmed meeskonnaliikmed uute verstapostideni, paljud liikusid eri suundades edasi. Teiste seas ka Daire.

„Tundsin, et Agape töö jäi mulle väikeseks," meenutab Daire nüüd, viis aastat hiljem. „Olin selleks ajaks nii palju korraldanud. Teinud Crescendo üritusi, Hillsongi kontserti ja olnud GLS Tartu juht."

Ta ootas uut väljakutset, võttis aja maha ja läks tööle „Anna Edasi" kohvikusse. „Sain teha lihtsalt füüsilist tööd ja mitte vastutada. See oli oluline ja samas raske aeg." Kuigi sel ajal elas ta suuresti säästudest, tunnistab Daire tagasivaates, et Jumal on alati varustanud. Ka näiteks siis, kui isa tuli Tartusse tema poole kolmeks aastaks elama. „Jumal varustas ka tööga."

Varsti tuli uus tööpakkumine. Agape Euroopa kutsus teda rahvusvahelisse meeskonda, suisa peakontorisse. Päevakorda kerkis küsimus, kas jätta Eesti ja uuesti kolida?

Daire kaalus otsust siit ja sealt, kuid sai Jumalalt juhise Piiblist: „Ela oma maal ja pea ustavust!" (Ps 37:3).

Möödus veel veidi aega ja siis uus pakkumine, sotsiaaltööd tegeva Valduste OÜ poolt tulla administratiivtöötöödjuhiks. Selle peale ütles Daire jah, peaasjalikult selle pärast, et seal ta sai Jumala riiki edasi teenida. Sellest ajast peale on ta tegutsenud 120liikmelise meeskonna telgitagustes. Nagu ikka, on paljud ülesanded temaga loomulikul viisil lisaks haakinud. Valduste meeskonnal läheb hästi, nende organisatsioon tegutseb 13 linnas ja praegu on kasvuajad. Üheks Daire vastutuseks on „Hoolime koos" lastelaagrid, kuhu satuvad lapsed, kes on hoopis vaesemast Eestist ja kes pühapäevakoolidesse ei satu.

Kuid Jumal ei ole jätnud ka Kolgata koguduse lastetööd, mida Daire oli kaheksa aastat juhtinud. Nimelt otsis kogudus möödunud hooajal uut pühapäevakoolijuhti ja Dairel polnud mõttestki seda vastutust uuesti enda peale võtta. Kuniks ühe hommikuni sel suvel.

„Mul oli plaan magada nii kaua, kuni saab," kõneleb Daire. „Kuid siis, ühtäkki kell seitse oli uni ära läinud ja ma ärkasin üles teadmisega, et mul tuleb võtta aastaks lastetöö juhtimine uuesti enda peale. Ja und enam ei tulnud!"

Mõni tund hiljem sai Daire sõnumi telefonile: „Sa suudad kõik tema läbi, kes teeb sind vägevaks!" See oli järjekordne suunav Piibli kirjakoht otse kümnesse. Osati vastumeelselt, aga selsamal õhtul läks Daire koguduse juhatuse koosolekule ja tegi oma valmiduse teatavaks. Suur oli pastor Leho Paldre rõõm. Äsja oli andnud oma valmisolekust teada ka pikamaajooksja Tiidrek Nurme, kes pastori abi vastutuse enda peale võttis.

Kuid kas Daire on peale kõiki neid aastaid ikkagi õnnelik?

„Olen teinud rahus seda, mis on minu kutsumus olnud. See on olnud selgelt Jumalast hoitud ja juhitud elu. Ikka on asju, mis teevad haiget, ja tahan, et ei oleks olnud, aga nagu kiri roomlastele ütleb, näen selles nüüd terviklikkust," ütleb ta, see isepäine uitaja. „Põnevusega kaevan, otsin ja igatsen näha seda, mida Jumal on minusse pannud ja mida ta ootab, et ma teeksin. Ma ei otsi ennast, vaid seda, mis on Jumala tee ja tahtmine. Jah, ma olen õnnelik." ■

Temas oli sama autentsus ja otsekohesus, mis varemgi. Aga temasse oli tulnud ka mingisugune pehmus, silmadesse sära ja hinge lootus.

▲ Valduste OÜ suures meeskonnas meeldib Dairele enim see, et seal saavad kõik teenida Jumalat neile antud andide põhiselt. Foto: Iren Mõttus.

▲ Administratiivtöös on Daire Tiigivee omas elemendis. Foto: Ermo Jürma.

Lõpuks on meil kõik ainult Jeesuse läbi

- Leho Paldre, Tartu Kolgata koguduse pastor
- Foto: erakogu.

Seal, kus meie kipume ütlema üldiselt „Jumal", „Jumala abiga", on Uus Testament sageli konkreetsem: „Jeesus", „Jeesuse läbi". Hämmastava järjekindlusega kasutab Paulus vaimulike tõdede juures lisafraasi, et need kehtivad „Jeesuse Kristuse läbi"; „Jeesuse Kristuse kaudu" või lihtsalt „Jeesuses Kristuses".

Seda, millised Jumala annid on meile kättesaadavad ainult läbi Jeesuse Kristuse, võib jaotada kolme suurde ossa: õigeksmõistmine ehk Jumala arm, pühitsus ehk muudetud elu ja igavene elu ehk pääsemine Jumala kohtu alt.

PÄÄSTE EHK ÕIGEKSMÕISTMINE ON KRISTUSE LÄBI

Kõigepealt on vältimatult Jeesuse Kristusega seotud inimese pääste! „Meil on *rahu Jumalaga* meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi" (Rm 5:1). Ilma Jeesuseta on iga inimene jätkuvalt Jumalaga mitte rahus, vaid sõjas; Jumala viha all! „[Jeesuse Kristuse] läbi oleme usus saanud *ligipääsu … armule"* (5:2). Jumala arm ei kehti, kui inimene ei usu Jeesusesse Kristusesse!

*„Jumal teeb nähtavaks oma armastuse meie vastu sellega, et K*ristus suri meie eest" (5:8). Lahus Kristuse surmast jääb Jumala armastus inimesele varjatuks, ükskõik, kui sooje tundeid nad ka ei kogeks! „Me *saime lepituse* [Jeesuse] surma läbi" (5:10, 12). *Jumala arm ja and on saanud ülirohkeks* Jeesuse Kristuse armu kaudu (5:15). Jeesuse Kristuse õigusteo läbi on kõigile inimestele saanud *õigeksmõistmine eluks* (5:18). Paulus ei lase hetkekski tekkida mõttel, et päästet võiks olla lahus Jeesusest Kristusest.

„Ei ole mingit hukkamõistu neile, kes on Kristuses Jeesuses" (8:1). Kas siis Jumal saab kedagi hukka mõista? Jah, Jumala hukkamõistu alt pääsevad ainult need, kes on Kristuses Jeesuses! Ülejäänud on Jumala viha all. Ei piisa isegi lihtsalt sellest, et „ma usun Jumalasse". *Jumala õigus* tuleb Jeesusesse Kristusesse uskumise kaudu kõigile, kes usuvad (3:22). Meid *mõistetakse õigeks* tema armust päris muidu, lunastuse kaudu, mis on Kristuses Jeesuses (3:24). Õigeks mõistetakse ikka *Jeesuse* armust; lunastuse kaudu, mis on Jeesuses Kristuses.

Milline suur päästetöö!
Neid lauseid saaks öelda – ja sageli öeldaksegi – ka ilma fraasita „Jeesuse Kristuse läbi". Mul rahu Jumalaga! Ma elan armus! Minu patt on lepitatud! Sageli me nii kipumegi ütlema. Aga Paulus paneb igasse sellisesse väitesse sisse „Jeesuse Kristuse läbi". Armsad lugejad, need laused ei kehti ilma Jeesuse Kristuseta! Need tõed ei ole tõed ilma Jeesuse Kristuseta. Kui sa ei ole Jeesuses Kristuses, siis sinu kohta ei kehti Jumala *arm*, vaid Jumala *õiglus*: patu palk on surm.

Kas sinul on Jeesus? Kas sina tead kindlalt, et sa oled palunud, et *Jeesus Kristus* annaks andeks sinu patud? Kas sa oled *Jeesuse* oma ellu vastu võtnud või usud sa lihtsalt Jumalat? Kas sul on rahu Jumalaga Jeesuse kaudu või loodad sa lihtsalt, et küll Jumal on rahulik? Kui sa pöördud ja palud Jeesuse oma ellu, siis sul on rahu Jumalaga; sul on ligipääs Jumala armule; pealegi saab see arm ja and ülirohkeks; siis ei saa keegi sind enam hukka mõista.

Aga õigeksmõistmisega ei lõpe kaugeltki veel kõik see, mis Jumal annab „Jeesuse Kristuse kaudu".

PÜHITSUS EHK VÕIT PATU ÜLE ON KRISTUSE LÄBI

Jeesuse vastuvõtmine toob põhimõttelise pöörde inimese elus ja tema suhtes Jumalaga. Inimene on patu karistusest päästetud, õigeks mõistetud, uuesti sündinud. Algab uus elu. Aga ka elu sealt edasi on muudetud elu ainult siis, kui see on Jeesuse Kristusega.

„Arvestage endid olevat surnud patule, aga elavat Jumalale *Jeesuses Kristuses*" (Rm 6:11). Kuidas „arvestada endid olevat surnud patule"? Ehk aitab sellest arusaamiseks võrdpilt Eesti taasiseseisvumisest. Eesti sai taas vabaks 20. augustil 1991. Mida erilist siis muutus 20. augustil? Võeti vastu deklaratsioon. Elukorralduses ei muutunud sel päeval suurt midagi: juhid ja ametnikud olid samad, isegi enamik seadusi olid veel samad, kauplustes oli ikka veel kaupadest puudus, kehtis vene rubla. Muutus see, et Eesti oli vaba, võim ei olnud enam Moskvas, vaid Tallinnas. Järgmisel hommikul võis minister öelda oma alluvale: „Arvesta" nüüd sellega, et Nõukogude seadused enam ei kehti meie jaoks. Mõni oskas sellega kohe arvestada, teise jaoks võttis see aega, kolmas ei tahtnudki sellega arvestada. Mõni elab siiamaani Eestis nõukogude inimesena – ei arvesta end

surnud olevat Nõukogude korrale. Ta ei arvesta Eesti seadustega. Ta ei ole tegelikult Eesti kodanik, ehkki pass võib olla Eesti oma.

Nii võib olla ka mõne kristlasega: ta on küll koguduse liige, aga südame poolest ta ei ela Jeesusega. Südame poolest elab ta maailmas. Aga lõpuks Jumal otsustab südame järgi. Arvesta end surnud olevat oma vanale elule, patule! Ela Jumalale Jeesuses Kristuses!

Veel üks mõte kinnitab seda, et ka meie pühitsuselu pärast uuestisündi sõltub Jeesusest: „Seda kindlamini meid päästetakse [Kristuse] kaudu Jumala viha eest nüüd, kui me tema vere läbi oleme saanud õigeks" (Rm 5:9). Lause teine pool viitab uuestisünnile: „Me oleme tema vere läbi saanud õigeks." Järelikult lause esimene pool käib nende kohta, kes on juba saanud päästetud: „Seda kindlamini meid päästetakse [Kristuse] kaudu Jumala viha eest nüüd." Me ise kipume mõtlema pigem vastupidi: päästmine oli kerge, aga elamine kristlasena on raske. Jumala sõna kinnitab vastupidist: päästmine Jeesuse surma kaudu oli Jumala jaoks raske, meeletult suur ohver. Sellega võrreldes on meie pühitsemine, meie elu muutmine pärast päästmist Jumala jaoks palju lihtsam asi. Kui Jumal sai hakkama sinu õigeksmõistmisega, siis kui palju kindlamini ta hoiab sind usus!

Lisan veel mõned kirjakohad mujalt selle kohta, et meie igapäevane elu on muudetud ainult siis, kui me elame koos Jeesusega. „Kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu" (2Kr 5:17). „Kristuse tundmise kaudu on meile antud kõik, mis vajalik eluks ja vagaduseks" (2Pt 1:3).

Mismoodi see elu muutumine käib? „Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest minust lahus te ei suuda midagi teha" (Jh 15:5).

Aga ka pühitsusega ei ammendu Jeesuse suur päästetöö meie juures. See ulatub veelgi kaugemale: tulevasse ellu.

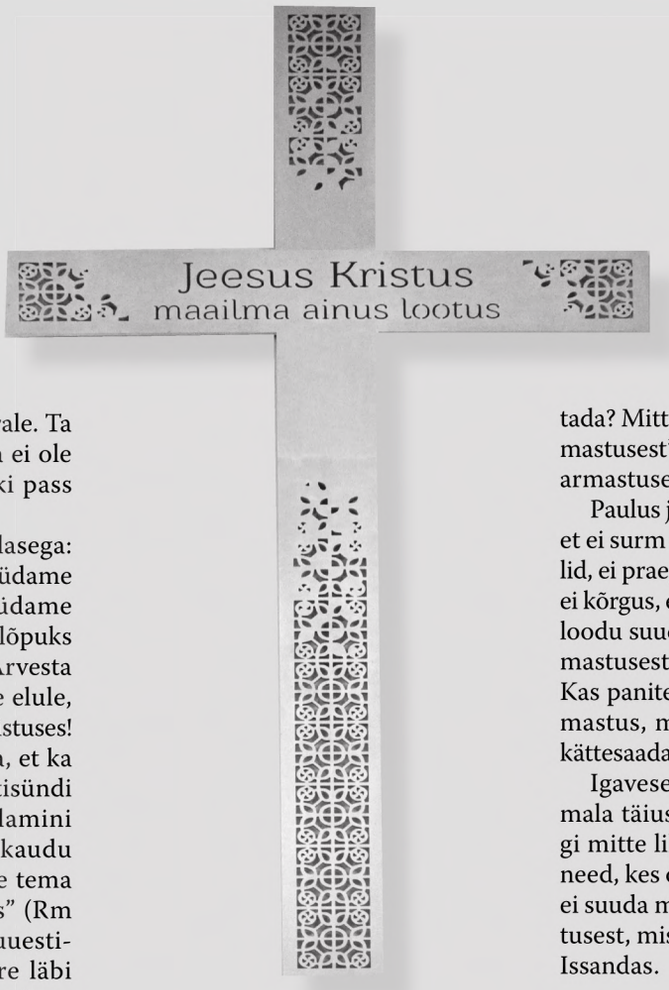

▲ Alates eelmise sajandi 60ndatest on Tartu Kolgata koguduse seinasalmiks „Jeesus Kristus maailma ainus lootus". Foto: Tiit Torila.

IGAVENE ELU EHK PÄÄSEMINE JUMALA KOHTU ALT ON KRISTUSE LÄBI

Ka inimese surmajärgse olukorra kohta ütleb Piibel, et ainult koos Kristusega on inimesel seal lootust. „Patu palk on surm, aga Jumala armuand on igavene elu *Kristuses Jeesuses*" (Rm 6:23). Ühel päeval „Jumal *Jeesuse Kristuse läbi* mõistab kohut inimeste saladuste üle" (Rm 2:16). Igavene kohtumõistmine – nii õigeksmõistmine kui hukkamõistmine – toimub Jeesuse Kristuse läbi. Kellele Jeesus on seal advokaat, see pääseb.

Paljudele usklikele on armsaks saanud mõtted Rooma 8. peatüki lõpust: „Kes võib meid lahutada Kristuse armastusest? Kas viletsus või ahistus või tagakiusamine või nälg või alastiolek või hädaoht või mõõk?" Kas panite tähele, millest ei saa meid miski lahutada? Mitte lihtsalt üldiselt „*Jumala* armastusest", vaid konkreetselt „*Kristuse* armastusest"!

Paulus jätkab: „Ma olen veendunud, et ei surm ega elu, ei inglid ega peainglid, ei praegused ega tulevased, ei väed, ei kõrgus, ei sügavus ega mis tahes muu loodu suuda meid lahutada Jumala armastusest, mis on *Kristuses Jeesuses*." Kas panite taas tähele? See Jumala armastus, mis on tugevam kõigest, on kättesaadav „Jeesuses Kristuses"!

Igaveses elus kogevad uskujad Jumala täiuslikku armastust. Aga jällegi mitte lihtsalt Jumala-uskujad, vaid need, kes on Kristuses Jeesuses. Miski ei suuda meid lahutada Jumala armastusest, mis on *Kristuses Jeesuses*, meie Issandas.

KAS ME VÄLJENDAME END KRISTUSE-KESKSELT?

Tasub järele mõelda: kas meie mõtlemine ja väljaütlemine on sama Kristuse-kesksed kui Paulusel? Jumalast rääkimine on meie ühiskonnas palju lihtsam – paljud usuvad mingit jumalat. Kas me räägime lihtsalt Jumalast või konkreetselt Jeesusest? Kas me loodame Jumala armule või armule, mis on Kristuses? Kas me kogeme Jumala armastust või Jumala armastust Kristuses? Kas me oleme vabad Jumalas või Jeesuses? Tõsi, teoloogiliselt on mõlemad korrektsed, kuna Jeesus on Jumal. Paulus väljendas end aga järjekindlalt Kristuse-keskselt. Tunnistuslikult ja sisuliselt võiksime meiegi püüelda selle poole.

Ligipääs Jumala armule, õigeksmõistmine ja rahu Jumalaga on meil Jeesuse Kristuse kaudu. Me jõud elada muudetud elu ja valitseda patu üle on Jeesuse Kristuse kaudu. Mitte miski ei lahuta meid Jumala armastusest, mis on Jeesuses Kristuses – see kehtib ka läbi maise surma ja Jumala kohtus. Ja viimaks: Jeesuses Kristuses on meil igavene elu, Jumala armu and.

Kristusest piisab. Kõigeks. ■

▲ Kodugrupp on see oaas, mida noored väärtustavad. Foto: Hanna Veermäe.

▲ Üksteise eest innukalt palvetades kasvab meeskonnatunne. Foto: KUS 2011.

10 noortesõbraliku koguduse tunnusjoont IV

■ Einike Pilli, KUSi rektor

Algus juunikuu Teekäijas

Järgnev on viimane osa Frank Powelli materjali põhjal koostatud ja Eesti noorte poolt kommenteeritud artiklist.

9. KOGUKONDA PEETAKSE TÄHTSAKS

Kogukond on noortele üks keskseid väärtusi ja vaieldamatu osa nende elust. Aga see pole ükskõik milline kogukond, vaid Kristuse-keskne inimeste grupp, mille keskel saab minna pinnapealsest sügavamale ja küsida raskeid küsimusi. Selline kogukond esitab neile väljakutseid ja aitab püsida fokusseerituna olulisele. Noored mõistavad, et tõeliselt suuri unistusi saab täita vaid üheskoos, kuuludes autentsesse ja Kristuse-keskses kogukonda.

Kadi: Usun, et noored tunnevad seda pingevälja kõige tugevamalt, sest noorte arengu jaoks on ülioluline kindel kuuluvustunne. Ja mitte lihtsalt kuulumine iseenesest, vaid keskkond, kus ta on armastatud sellisena, nagu ta on, ja kus ta tunneb usalduslikke suhteid. Mäletan, et minu jaoks oli kodugrupp ülioluline, sest ma sain seal olla mina ise ja me saime kõik jagada, mis meie eludes toimub – ka raskusi.

Joonatan: Ma arvan, et me kõik vajame oma ellu inimesi, kellega koos olles õpime paremini Jumalat tundma ja kellega saame olla ausad, läbipaistvad ja tõelised. Oma koguduse keskel olen näinud, kui suureks väärtuseks on muutunud see, kui sul on inimesi kogudusest, kellega kohtuda rohkem kui vaid pühapäeval, kes sind innustavad, julgustavad, sinu eest palvetavad ja kellega koos saad elu jagada. Sellised suhted toovad kaasa imelisi muutusi ja aitavad ka neil, kes ehk muidu on hüljatud, kogeda, et ka nemad on oodatud ja täielikult osa.

Siimeon: Kogukonna-keskne elu on minu jaoks olnud alati enam kui pühapäevased teenistused. See läheb sügavamale kui õnnistuse-käepigistused ja „Kuidas läheb?" küsimused. See avab südame su lähedaste ees ja toob sind samal ajal Jumalale lähemale. Kõike seda inimeste keskel, keda usaldad.

10. SELLES VÄÄRTUSTATAKSE ÜHTSUST JA HOIDUTAKSE ERIMEELSUSTEST

Jeesus tõi kokku väga erinevaid inimesi ja kutsus korduvalt üles ühtsusele. Kogudused, mis väärtustavad rassilist, põlvkondlikku ja sotsiaal-majanduslikku variatiivsust, kehastavad noorte jaoks evangeeliumi suurt väärtust. Noored usuvad, et Vaim suudab luua sellist ühtsust. Seepärast meeldib noortele kohtuda kohvikutes – nad eelistavad kohti, kus kõik tunnevad end ühtemoodi teretulnuna.

Kadi: Kui see oleks teisiti, siis oleks ju õpetus ja praktika vastuolus. Need kaks peaks ikka käsikäes käima. Usun, et noored tahavad näha ka ühtsust tegudes ja sõnades.

Laura: Täna on Eestis väga vähe noori, kellel on terve perekond. Ka maailmas toimub palju hirmutavat. On loogiline, et noored igatsevad, et kogudus võiks olla midagi alternatiivset – keskkond, kus valitseb ühtsus, hoolimine ja turvatunne.

Siimeon: Eks need ole kaks tähtsaimat väärtust Jeesuse-kesksetes kogukondades. Ilma nendeta poleks noortel võimalik mugavustsoonist välja ning Jumalale lähemale astuda.

LÕPETUSEKS

Noored koguduses on korraga nii väljakutse kui võimalus. Ilmselt oleme mitmete nimetatud tunnuste puhul tõdenud, et igatseme ise samu asju. Ja ehk oleme leppinud lihtsalt ajapikku vähemaga. Aga noored usuvad veel värskelt ja kompromissitult, et selline kogudus on võimalik. Ja teevad endast sõltuva, et see teostuks.

Muidugi, artikli neljas osas võis olla ka seda, mis oli ootamatu või vähemalt harjumatu perspektiiviga edastatud. Võtame seda siis kui üksteise murraku õppimist, et meie koguduste noored ja need noored, kes veel otsivad Jumalat koguduse keskelt, tunneksid, et me vähemalt püüame neid mõista. Ja mine tea, ehk me ühel hetkel mõistamegi. Vähemalt paremini. ■

Jüngriks olemine VIII

Erki Tamm ja Joosep Tammo misjoniorganisatsiooni Kingfisher materjalide põhjal

IMEDE TUNNISTAJA

Inimene saab päästetud usu kaudu Jeesusesse (Jh 1:12–13), aga jüngriks koos Jeesusega teed käies. Jüngrite imestus ja imetlus kasvas iga Jeesusega veedetud päevaga. Selle, milline lähedus oli tal Isaga, millise meelevallaga ta õpetas ja millised imeteod sündisid nende silme all, võttis Peetrus kokku jüngrite ühise usutunnistusega: „Sina oled Messias, elava Jumala Poeg" (Mt 16:16).

Tunnistuse sünd

Kuigi Jeesust pole täna füüsiliselt meie kõrval, saab ka 21. sajandil iga jüngri teekond alguse kohtumisest temaga. See on vaimne ja väga reaalne kogemus, millest tunnistavad paljud kristlased. Piiblit saab õppida tundma, end Jeesusega sidumata, kuid ilma Jeesuseta ei saa keegi jüngriks. Jeesusega kohtumine ja temaga koos käimine annab meile tunnistuse selle kohta, kes ja milline ta on.

Jeesuse strateegia

Jeesus kutsus jüngrid kaasa igale poole, kuhu ta ise läks. Nad pidid nägema, mida ja kuidas tema teeb, et õppida tundma, kes ta tõeliselt on.

Väga praktilise kogemuse said jüngrid Peetruse kodus. Matteus meenutab: „Ja Jeesus, tulnud Peetruse majja, nägi tema ämma lamavat palavikus. Ja Jeesus puudutas ta kätt, ning palavik lahkus temast. Ja ämm tõusis üles ning teenis teda. Aga õhtu jõudes toodi Jeesuse juurde palju kurjadest vaimudest vaevatuid, ja ta ajas neist vaimud välja sõnaga ning tervendas kõik haiged, et läheks täide, mida on räägitud prohvet Jesaja kaudu: „Ta on võtnud ära meie haigused ja kandnud meie tõved"" (Mt 8:14–17).

Seda kõike nägid jüngrid pealt. Jeesus neid veel ei kaasanud. Peaaegu nagu minu seminariõpingute ajal, kui käisin skeptikuna Elu Sõna koosolekutel „kukkumist" uudistamas. Kuid mõelge hommikule, kui jüngrid tõusevad üles Peetruse kodus veedetud öö järel. Oli see uni või juhtusid need imed tõesti siinsamas?! Kujutan ette neid hommikusöögilauas imetluse ja väikse võõristusega Jeesusele pilke heitmas ning arglikult edasiste plaanide üle küsimas.

Kuidas on meiega?

Kui oled vastanud Jeesuse kutsele ja usupalves oma elu tema juhtida andnud, siis käi läbi evangeeliumi lood ning imetle ja vaimustu Jeesuse tegudest. Palveta, et Püha Vaim tuleks appi, et võiksid Jeesust mõista.

Võta osa elavate kristlaste osadusest, et võiksid näha ja kogeda Jumala tööd. Ole janune ja näljas selle järele! Eriti vajalik on, et leiaksid osadusgrupi, kellega koos õppida, jagada oma kogemusi ja palvetada.

Palu igal hommikul jüngripalvet: „Jeesus, luba mul tulla sinuga kaasa sinna, kuhu sina oled täna minemas! Igatsen näha sinu tegusid ja osaleda sinu töös!"

Kui sa oled juht, siis kaasa noori kristlasi kõikjale, kus nad saaksid näha Jumala tööd ja kogeda tema väge.

Evangeeliumide kujunemine

Kristliku koguduse elu ja kuulutuse alustekstiks on Vana ja Uus Testament. Viimase keskmeks omakorda neli evangeeliumi. Siin kirjeldatakse rõõmusõnumit neljast erinevast perspektiivist. Me ütleme: evangeelium Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese järgi. Kolme esimest nimetame sünoptilisteks (kr *synopsis* =koosvaatamine), Johannese evangeelium on eelnevate teoloogiline kokkuvõte.

Evangeeliumid said alguse Jeesuse kõnedest ja tegudest. Siin on jutustused, tähendamissõnad, õndsakskiitmised, palved ja kogemused, mida jüngrid olid näinud ja kuulnud. Niisiis toetub kristlik kuulutus Jeesuse õpilaste poolt nähtule ja kuuldule. Kõigis neljas evangeeliumis on erilisel kohal Jeesuse kannatus ja ülestõusmine. Näib, nagu oleks muu vaid lühem või pikem sissejuhatus kõige olulisemale – Jeesuse Kristuse lunastavale ohvrile Kolgatal. Evangeeliumide sisu võtab kokku kuldsalm: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu" (Jh 3:16) Apostel Paulus ütleb evangeeliumi kohta: „... see on ju Jumala vägi päästeks igaühele, kes usub" (Rm 1:16).

▲ Lastelaste eest palumise kõrval on sama oluline nende kaasamine argitöödesse. Foto: Ermo Jürma.

Aeg-ajalt tsiteerib ajakirjandus ka nn apogrüüfilisi evangeeliume, mis kannavad samuti apostlite (Tooma, Peetruse jt) nimesid. Seal püütakse meid üllatada teadetega, et Jeesusel oli naine ja tal võis olla lapsi. Need on katsed kaunistada sõnumit Jeesusest mitmesuguste legendidega ja täita uudishimust tekkinud „tühimikke". Varane kristlus distantseeris end nendest kindlameelselt. Selliseid moonutusi on täis ka Koraanis ettetulevad Jeesuse elu kirjeldused. ■

> Kaasa noori kristlasi kõikjale, kus nad saaksid näha Jumala tööd ja kogeda tema väge!

Sügisene SÜTIK inspireeris sadakonda noorsootöötegijat

- Sven-Joonatan Siibak, LNK juhataja
- Fotod: Evelin Põldsaar.

Piiblipäevade 2017 eestvedajad Jakob ja Reelika Gill.

Nii nagu säraküünlaid kokku pannes sütitab üks küünal teisedki, kogesime üheskoos ka noorsootöötegijatega, et kokku tulles saame eriliselt julgustatud.

Meeskondlikud mängud tekitasid kõigile häid emotsioone.

Nuutsaku Õppe- ja Puhkekeskus täitus septembrikuu viimasel nädalavahetusel üle saja EKB Liidu noorsootöötegijaga, kes kõik kogunesid üheks tähtsaks inspireerivaks kohtumiseks ehk SÜTIK-uks.

Reede õhtul julgustas Gunnar Kotiesen märkama enda ja meid ümbritsevate inimeste potentsiaali. Laupäev keskendus meeskondi ülesehitavatele tegevustele – Urmo Reitavi käe all sai vastatud olulistele küsimustele oma meeskonna visiooni ja missiooni kohta ning koos mängiti läbi viit meeskonna düsfunktsiooni. Paneeldiskussioonides võtsime aega keskenduda laste- ja noortetöötegijatele. Päeva lõpuks saime välja läkitatud oma kogudustesse ja kogukondadesse.

Sütitatud Jumala plaanidest, mis temal on meie koguduste kaudu Eesti noorsoo jaoks, usume, et võime kogeda ja näha Jumala riigi laienemist. Tänapäeva ühiskonna ja probleemide keskel on kogudustel võimalus kanda teistsugust reaalsust – lootust, terviklikkust, hoolivust. Kõike seda, mis justkui oleks kaotsi läinud. Meie igaühe roll selles on oluline ja iga muudetud elu kaotab tükikese pimedusest. Julgustame kõiki olema kui säraküünlad ja sütitama inimesi enda ümber Jumala valgusega!

„SÜTIKU-l oli mitmeid praktilisi loenguid ja kõnesid, millest kohe ideid noortetöösse kaasa haarata – jüngerlus, eesmärkide teravustamine. See innustas liikuma edasi, sest ka teised võitlevad samu võitlusi ja vajavad julgust samades sammudes ning kui kuuled sellest ka teiste suust, siis saad aru, et oled „samas paadis”.” (Jakob Gill, Tartu Kolgata kogudus)

Üksteisega koos veedetud aeg teeb rõõmsaks.

„SÜTIK oli minu jaoks väga oluline sündmus. Seal oli palju võimalusi saada uusi teadmisi ja kuulata oma ala tegijaid. Eriti äge oli see, et sai kohtuda teiste noorte- ja lastetöötegijatega ning teha ka asju koos oma meeskonnaga. Mina sain väga motiveeritud ja täidetud ning lahkusin sealt uute ideede ja rõõmsa südamega.” (Kaileen Geidik, Rakvere Karmeli kogudus)

„Gunnar ütles esimesel õhtul, et keegi polnud seal juhuslikult, vaid Jumala poolt kutsutud. Teisel päeval arutasime meeskonna eesmärke ja rolle, mis andis laiema pildi meie grupi tegevustest. Päeva lõpetuseks räägiti jüngerdamisest. Seal sain südamesse, et ma peaksin alustama oma noorema õe jüngerdamist. SÜTIK-ul tulid südamele inimesed, kellesse peaksin jätkuvalt panustama nii ise kui ka koos meeskonnaga.” (Anna-Liisa Johanson, 3D kogudus)

„SÜTIK oli inspireeriv nii teooria suunal kui ka praktilises osas. Saime ise käe külge panna ja süvitsi minna. Väga silmiavav oli meie tiimi jaoks „püramiidi-skeem”. Oleme oma noortetööga ka niivõrd-kuivõrd alustanud ja tegutsenud püramiidi alumisest otsast (keskkond), kuigi peaks alustama tipust (eesmärk). Kuigi, loogiliselt võttes alustatakse maja ehitamist ikka altpoolt ehk vundamendist.” (Lauri Meri, Elva kogudus)

„SÜTIK-ul osalemine oli suur privileeg. Gunnari jutlusest jäi meelde mõte, et Jumal oli meid kõiki sinna kutsunud põhjusega. See omakorda pani mõtlema: kui Jumal tahab mind kasutada noorte eludes, siis ei saa seda teha „puusalt”. Üritus oligi minu jaoks murranguline, sest peale seda olen suure rõõmuga saanud Jumala poole palvetada, lugeda Piiblit ja ülistada Issandat ning ta on saanud mind kasutada aina rohkem.” (Hendrik Pihl, 3D kogudus)

„Mind inspireerisid seminarid nii meeskonnatööst kui ka eesmärkide seadmisest. Sealt sain juurde uusi ideid, kuidas tiimi paremini üles ehitada, koostööd teha ja olla valguseks ka lastetöös. Samuti oli meil võimalus veeta aega koos oma tiimiga, arutada läbi ideid ja mõtteid. Oli rõõm näha noori üle Eesti paljudest kogudustest. Me kõik oleme kui üks suur perekond, kes teenib ja kiidab koos Jumalat.” (Einike Lemats, Antsla kogudus) ■

Säravalt meeldejäänud päevade ühispildilt on tore otsida vanu ja uusi sõpru.

Sel aastal tähistab GLS juhtimiskonverents oma juubeliaastat. Möödunud üheksa aastat on pakkunud meile rohkelt ilusaid hetki ja andnud meeletult inspiratsiooni. Ära on kuulatud sadu kõnelejaid, kes üheskoos on võimestanud sadu juhte viima ellu unistusi, mis seni ainult unistusteks olid jäänud, ja võtma ette samme, mis julgustust vajasid.

Ka 10. juubelikonverents ei jää möödunud üheksale aastale kuidagi alla ning pakub loengute kõrvale mitmeid uuendusi ja üllatusi.

Oleme varasematel aastatel saanud tagasisidet, et konverentsist maksimumi kättesaamiseks võiks olla seal rohkem aruteluaega nii oma meeskonna kui ka teisete juhtide ja meeskondade vahel. Suurima ja põnevaima uuendusena pakumegi sel aastal konverentsi külastajale võimaluse valida kahe saali vahel, kus konverentsist osa saada.

Esimeses, GLS saalis toimub konverents juba ennast tõestanud vormis. Seal saab kuulata kvaliteetseid ja ajakohase sisuga videoloenguid parimatelt juhtidelt üle maailma ning oluline osa konverentsipäevadest on selles saalis ülistusmuusikal ja aruteluajal meeskonnaga.

Teine, GLS+ saal on väiksem saal laudadega, kus on rohkem aega kuuldu üle mõelda ja arutleda. GLS+ formaat tuleb Eesti kristlikel juhtimiskonverentsidel kasutusele esmakordselt. Selle eesmärk on tuua laudkondade oskuslike juhtide abiga sügavamates teemakäsitlustes esile osalejates olevad teadmised, kogemused ja küsimused. Kui GLS+ keskkonda registreeritakse meeskonnaga, saab pidada koos nõu, kuidas käsitletavad teemad ja praktilised soovitused just konkreetse organisatsiooni konteksti sobivad.

GLS+ versioon konverentsist toob lavale ka hulga Eesti esinejaid. Lagle Pareki, Hardo Pajula ja Peeter Koppeli paneeldiskussiooni teema on „Juhitamatu juhtimine" ehk teema, mis on seotud juhtimisega ootamatutes ja ettenägematutes väliskeskkonna mõjudes. Kuidas valida „julge juhtimine", mis ületab harjunud mõtlemise prak-

▲ Konverentsi õnnestumise kandvaim roll on vabatahtlikel, kelle moto „Olen siin, et teenida" saadab neid kaks päeva, et pakkuda osalejatele konverentsi parim elamus. Kui sina soovid liituda vabatahtlike meeskonnaga, võta ühendust Lisete Ligega lisetelige@gmail.com. Foto: Helari Hellenurm.

▲ Aruteluaeg on ettekannete kõrval väga olulise tähtsusega. Värskelt kuuldu koos meeskonnaga läbiarutamine ja eesmärkide seadmine tagab tulevikus palju suurema tõenäosuse kuuldu ellurakendamisel. Foto Helari Hellenurm.

tika piire ning loob pikas perspektiivis uue paradigma ja avaldab suuremat mõju nii organisatsiooni sees kui ka väljaspool. Lembit Peterson arutleb teemal „Loov juhtimine kiiresti muutuvas maailmas".

GLS juhtimiskonverentsi kõnelejad:

Hardo Pajula on Edmund Burke'i Seltsi eestvedaja, Eesti majandusanalüütik, ökonomist, kolumnist ja õppejõud.

Lagle Parek on Eesti ühiskonnategelane. Parek oli Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei asutajaliige ja esimees aastail 1988–1992.

Peeter Koppel on varahaldur, majandusanalüütik ning arvamusliider.

Lembit Peterson on Eesti näitleja, lavastaja ja teatripedagoog.

Suurim üllatus ja ühtlasi ka kingitus, mida üheksa ilusa aasta järel osalejatele pakume, on Willow Creek'i koguduse pastori ja rajaja ning GLS konverentside algataja Bill Hybelsi osalemine reedese päeva esimeses pooles. Hybels astub üles mõlemas saalis ja lisaks videoettekandele kuuleme temaga intervjuud. GLS+ saalis osalejatel on võimalus temalt isiklikult küsimusi küsida.

Selle aasta GLSi pealkiri on „Julge JUHTIMINE. Igaühel on MÕJU." Julgusest ja juhtimise mõjust kõnelevad mitmed esinejad. Meil kõigil on mõju. Selle suurust on aga vahel raske hinnata. Veel raskem on seda ette prognoosida, kuid tagantjärele saame seda teha küll. Parim juhtimisest saadud mõju peegeldub inimestes, kellele see on olnud taganttuuleks ja kes on seetõttu jõudnud kaugemale, kui nad ise oleksid lootnud või uskunud. Samuti tõuseb mitmest loengust esile aja kasutamise teema ning see, kui oluline on võtta strateegilist pausi – tühi hetk – igas oma päevas. Selle mõju meie tulemuslikkusele ja innovatiivsusele on hindamatu.

Traditsiooniliselt toimub reede õhtul noorte GLS, kus oma lugu jagab väikeettevõtluse toetaja Marcus Lemonis. Peamise mõttena tema loengust jääb kõlama see, kui oluline on olla sina ise ja mitte miski väline ei muuda meid väärtuslikumaks.

Kümne aasta jooksul oleme GLS meeskonnaga unistanud sellest, et juhtide positiivne mõju võiks esile kutsuda muudetud organisatsioone ja värskeid nägemusi. Võime täna rõõmustada selle üle, et GLS on olnud kasvulavaks mitmetele julgetele juhtimisstiili muutustele ja värskenenud kutsumustele. Oleme tänulikud, et GLS ei ole jäänud lihtsalt konverentsiks, vaid sellest on saanud juhtimiskultuuri kujundaja nii paljudele tänaste ja loodetavasti ka tulevaste organisatsioonide ja nende meeskondade jaoks.

GLS juhtimiskonverents toimub 10.–11. novembril esmakordselt Tallinna kiireimalt arenevas linnakus – Ülemistes ja sealsetes sündmuskeskustes SpaceX ja Viktoria.

Info ja registreerimine www.gls.ee.■

Kuidas sinust võib saada 360° juht

■ Bill Hybels

Kolmesaja kuuekümne kraadi juhid ei suuna oma juhtimisandi üksnes lõuna poole – inimestele, kes nende hoole alla on antud. Nad õpivad juhtimist ka põhjasuunas, mõjutades neid, kelle autoriteedi all nad ise on, samuti itta ja läände – mõjutades oma kaaslasi. Aga kõige tähtsam, nad õpivad, kuidas hoida oma kompassinõel õiges kohas iseennast juhtides – hoides oma elu heas häälestuses, et nad saaksid teisi maksimaalselt juhtida.

Selles, mida ta peab enda kõige tähtsamaks raamatuks, jagab Bill Hybels seda, mida ta on õppinud kristlikust juhtimisest enam kui kolmekümne aasta jooksul, kui ta on olnud Willow Creek'i pastor. „Julge juhtimine" annab läbiproovitud juhtimisstrateegiaid, mida on eesliinil katsetatud ja täiustatud. Ja kõige parem – see annab sulle edasi ühe tänapäeva parima kristliku juhi olemuse – tema innuka pühendumuse evangelismile ja jüngrite tegemisele ning kirglikkuse inspireerida teisi koguduse juhte samal ajal, kui ta ise juhina kasvada püüab.

Hybels väidab: „Kohalik kogudus on maailma lootus ning selle tulevik on peamiselt selle juhtide kätes."

Kui sulle lähevad korda usuvõõrad inimesed ... kui sa tahad näha, et usklikud teenivad innukalt oma vaimuande kasutades ... kui sinu süda lööb kohaliku koguduse pärast samas rütmis, mis Jumalal ... siis see raamat on sulle. „Julge juhtimine" paneb sind juhtima kogu oma jõuga, oskustega ja usuga. Ja see annab sulle tööriistad, et seda teha. Bill Hybels on Willow Creek'i kogukonnakoguduse rajaja ja vanempastor ning Willow Creek'i Assotsiatsiooni nõukogu esimees. Willow Creek'i kogudus asub Chicago lähedal USAs. Hybels on kirjutanud enam kui kakskümmend populaarset raamatut, nende hulgas „Aksioomid. Mõjuvad juhtimistarkused", „Kes sa oled, kui keegi ei näe", „Püha rahulolematus" ja „Vaikse sosina vägi". Hybels on ülemaailmselt tunnustatud kristliku juhtimise ekspert, kes innustab kristlasi muutma inimesi ja kogukondi kohaliku koguduse kaudu. ■

Radikaalse reformatsiooni kännumurdjate pärand / IX

Andres Saumets, Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste peatoimetaja ja Elva baptistikoguduse liige

Algus jaanuari Teekäijas

Kriitiline uurimistöö on andnud ristijateliikumise taustast, algusest ja kujunemisest üsna mitmetahulise pildi. Ristijad pole välja kasvanud ühest nn normatiivsest algjuurest, neid on olnud mitmeid: 1) Zürichi zwingliaanlik reformatsioon, 2) Kesk-Saksamaal tegutsenud Thomas Müntzeri radikaalne reformatsioon, 3) Määrimaa hussiitlikult kujundatud religioonimaastik, 4) Straßburgi spiritualistlik-apokalüptiline miljöö.

Katsed ristijaid grupeerida on kinnitanud *polügeneetilist* tekketeooriat. Seda ilmestavad ristijate omavahelised vastuolud ja etteheited, et esindatakse „eksitavat ja mässulist õpetust". Waldshuti ristijast reformaator Balthasar Hubmaier on ühe olulise erinevuse sõnastanud lühidalt ja tabavalt: „See-pärast on ristimine, mida mina õpetan, ja ristimine, mida Hans Hut on esile toonud, üksteisest nii kaugel kui taevas ja maa, Orient ja Oksident, Kristus ja Belial."

Siinkohal on võimatu anda ristijateliikumise tekke ja suundade kohta ammendavat kronoloogilist ja sisulist ülevaadet, mistõttu tutvume artikliseeria lõpus ülevaatlikult vaid mõne iseloomulike tunnustega rühmitusega. Sarnaselt teiste usuliste liikumistega on ka ristijateliikumisel üldjuhul kaks poolust: *konservatiivne* ehk alalhoidev ja *radikaalne* ehk energilist edasiliikumist propageeriv suund.

ŠVEITSI VENNAD

Tavapäraselt alustatakse käsitlust varaseimast, *Šveitsi vendade* liikumisest, mis kasvas välja Zwingli reformatsioonist Zürichis. „Kristuse palgasõdurina" suunas Zwingli oma protestantliku sõnumi kaasaja sotsiaal-poliitilisse konteksti, väites erinevalt Lutherist, et „Kristuse kuningriik on ühtlasi ka välispidine". Usuline ärkamine tähendas samal ajal poliitilist reformi: „Jumala sõna teeb teid vagaks, Jumalat kartvateks inimesteks. Nõnda te hoiate ka oma isamaad."

Zwingli aktiivsus, poliitiline intelligentsus ja paindlikkus ning tahe ühendada kiriku ülesanded riigi omadega on ühtlasi eriomased tunnusjooned sellele reformeeritud traditsioonile, mille lätteid võib otsida Šveitsi linnadest ja Lõuna-Saksamaalt. Ta austas Lutherit kui julget väljaastujat katoliku kiriku pahede ja skolastilise teoloogia vastu ning õppis Lutheri kirjutiste valgel paremini mõistma pauliinlikku õigeksmõistusõnumit, kuid eitas sõltuvust Wittenbergi reformaatorist: „Ma ei õppinud oma doktriini Lutherilt, vaid Jumala enese Sõnast."

Šveitsi saksakeelsetes kantonites tugevdas reformatsioon sotsiaalset ja poliitilist solidaarsust, suurendas kodanikuühtsust ja aitas tsunftides teostada mõjuvõimsa keskklassi vastuhakku välistele (piiskopid) ja sisemistele (aristokraadid) oponentidele. Zürichis olid just käsitöölised ja lihtne linnarahvas Zwingli tulihingelisemad toetajad. Samas olid nad avatud erinevatele usulistele ja sotsiaalpoliitilistele mõjutustele ning püüdsid Zwinglit pidevalt survestada reformatsiooni kiiremaks ja radikaalsemaks elluviimiseks.

Nii kuulutas endine preester Simon Stumpf, et Zwingli juhitud reformatsioon on edukas vaid siis, kui „kõik pa-

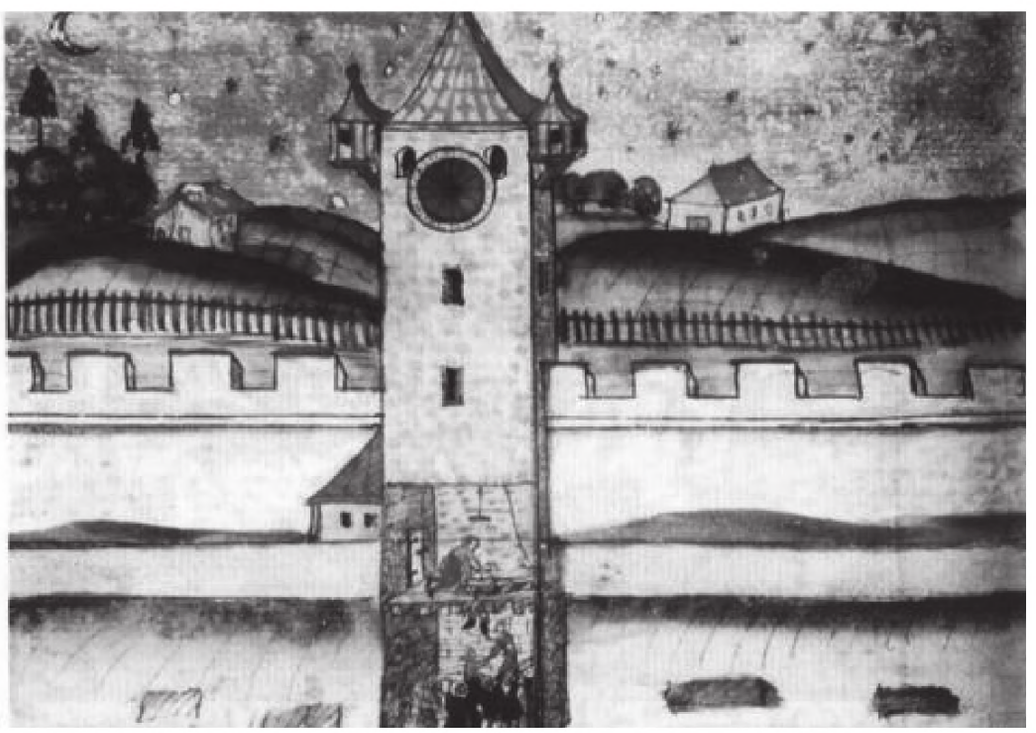

◂ Mälestustahvel: „Mõte vabakiriklusest leidis ristijateliikumise poolt esmakordselt teostamist Zollikonis – selles majas toimus 25. jaanuaril 1525 üks varasemaid koosolekuid." Allikas: https://de.wikipedia.org/wiki/T%C3%A4ufer#/media/File:Tafel_T%C3%A4ufer.JPG

pid surnuks löödaks" (5Ms 13). Zwingli endine kaastööline Felix Mantz levitas Lutheri kunagise sõbra, Andreas Karlstadti koostatud lendlehte, kus too kritiseeris „nõtrade säästmist" ja kutsus üles ebajumalateenrite kui „vaimulike abielurikkujate" hukkamisele. Neid üleskutseid ei pea küll võtma sõnasõnalt, kuid neis väljenduvat raevukat antiklerikaalsust ei tohi alahinnata. Zwingli ümber oli juba 1521. a paiku koondunud hulk munki, õpetlasi, käsitöölisi ja preestreid, kes olid rahulolematud katoliku kleeruse ja kultusega ning soovisid teostada põhjalikke uuendusi, käivitades ühiselt protsessi, mille tulemuseks oli reformatsiooni ametlik elluviimine linnavõimude poolt.

Mitmed Zwingli sõpruskonnast eraldusid aja jooksul ja panid aluse *Šveitsi vendade* liikumisele. Zwinglil tuli korduvalt lahendada oma entusiastlike kaastööliste konflikte linnavõimudega, kuid targa tegutsemisega õnnestus tal see alati enda kasuks pöörata, korraldades edukalt mitu kohalikku disputatsiooni ja võites linnavõimude usalduse. Järgmiseks sammuks oli avalik väitlus katoliku kiriku esindajatega, et selle abil kinnistada Zürichis alguse saanud reformatoorne areng.

Väitlus leidis aset 29. jaanuaril 1523. Zürichi raekotta kogunes ligi 600 inimest, nende seas magistraadi liikmed ja kantoni vaimulikud. Zwingli nõudel oli väitlusele ilmunud ka linnarahvas „avalikuks diskussiooniks saksa keeles." Õiget väitlust ei toimunudki, piiskoplik delegatsioon püüdis mõista anda, et teoloogiliste küsimuste üle peaksid väitlema ülikoolide doktorid või kirikukogu. Sellisele venitamistaktikale vastas Zwingli: „Ma ütlen, et siin, selles ruumis, on kahtlematult koos kristlik kogudus; pole mingit põhjust, miks me ei võiks arutleda nende küsimuste üle, kõnelda ja otsustada tõe üle." Zwingli kuulutas koosoleku nende sõnadega lausa evangeelseks sinodiks, võrdväärseks katoliikliku kirikukoguga, mis on pädev autoriteetselt otsustama usu ja jumalateenistuse küsimuste üle. Väitlusest enam asja ei saanud ja linnanõukogu tegi peagi teatavaks oma otsuse: isand Zwingli võib „jätkata nagu ennegi püha evangeeliumi ja õige jumaliku Pühakirja kuulutamist koos Jumala Vaimuga ning vastavalt oma võimetele." Nõnda sai Zürichist esimene protestantlik (linn)riik linnavõimude initsiatiivil.

Esimese väitluse ajal olid Zwingli ja ta radikaalsed sõbrad veel „ühe mütsi" all. Zwingli isegi tervitas sisemiselt sõprade radikaalseid aktsioone, sest need lõid talle alati soodsaid võimalusi lasta kõhkleval linnavalitsusel oma reformatoorseid samme kinnitada. Kuid Zwingli ei leppinud sellega, et radikaalid lõhuvad „tema" kiriku ühtsust. Kui nood käivitasid kampaania kirikukümnise vastu, väites, et see on võõrandunud algsest eesmärgist ja on selliselt vastuolus Pühakirjaga, siis asus Zwingli toetama kümnist säilitada soovinud linnavõime. Ta ei arvanud, et ülikkond tohiks otsustada Jumala sõna tõlgendamise üle, kuid peaks siiski reguleerima kirikukorra probleeme.

Zwingli ei tahtnud lubada Zürichi kiriku – mida ta nägi suuremas plaanis kui maakoguduste pastorid – ühtsuse lagunemist, vaid soovis jätkata reformatsiooni Pühakirja põhjal ning Zürichi magistraadi toetusel. Kiirete puritaanlike reformide edasilükkamiseks oli kaks põhjust. Zwingli radikaalsed kaastöölised, eelkõige Conrad Grebel, hakkasid avalikult kritiseerima Zürichi reformide kulgu, nimetades Zwinglit „viletsaks lobasuuks" ja „ülemkirjatundjaks" ning olid solidaarsed üha enam maakogudustega. Magistraat kartis tormaka tegutsemise tõttu avalikke rahutusi ning „nõrga südametunnistuse" kahjustamist. Teiseks põhjuseks oli linnavalitsuse mure, et Zürich isoleeritakse sel moel teistest kantonitest. Šveitsi Liit hakkas usu pinnal lõhenema ja Zwingli valitud rada viis Zürichi 1531. a Kappeli lahinguväljale.

Grebel ja Stumpf soovisid, et just kiriku- ja jumalateenistuse korda reformeeritakse, lähtuvalt Jumala sõnast, „ilma viivitamiseta kellegi pärast". See põhjustaski Zwingli leeris lõhenemise: antiklerikaalselt meelestatud olid valmis minema oma teed, sest Zwingli juhitud reformatsioon ei tundunud piisavalt tõhus.

Zwingli ja radikaalide vahele tekkinud lõhe sügavam põhjus peitus maakoguduste soovis saavutada Zürichist

ZWINGLI EI LEPPINUD SELLEGA, ET RADIKAALID LÕHUVAD „TEMA" KIRIKU ÜHTSUST.

ÕIGET VÄITLUST EI TOIMUNUDKI, PIISKOPLIK DELEGATSIOON PÜÜDIS MÕISTA ANDA, ET TEOLOOGILISTE KÜSIMUSTE ÜLE PEAKSID VÄITLEMA ÜLIKOOLIDE DOKTORID VÕI KIRIKUKOGU.

suurem iseseisvus ning teatud omavalitsus. Kümnise kaotamise ja vabade pastorivalimistega said maakogudused luua suletud kogukondi ja kaitsta nii oma autonoomsust. Magistraat ja Zwingli asusid ühiselt niisuguse mässumeelsuse vastu, kartes Zürichi maine pärast. Grebeli sõpruskond aga oli oma antiklerikaalse (usu)võitluse juba saatuslikult sidunud maarahva sotsiaalrevolutsiooniliste nõudmistega.

Zwingli jäi selle juurde, et jätta magistraadile reformatsiooni tegeliku teostamise pädevus, radikaalid tahtsid selle anda aga kogudustele. Tegemist ei ole lihtsa mustvalge eklesioloogilise erinevusega, et Zwingli tahtis rahvakirikut, radikaalid aga vabakirikut. Mõlema suuna soov reformimise puhul oli üks, aga lähtepunktid erinevad. Zwingli lähtus Zürichi linna kui kantoni poliitilise keskuse ülimuslikkusest, radikaalid aga maakogukondade tasandilt, kus tollal ei olnud veel autonoomset poliitilist omavalitsust. Nii vastandas Zürichi magistraat ennast radikaalidele ja seega ka kogukonnale. Tüli ei käinud enam kirikuõigusliku küsimuse üle, kas ülikkond üldse tohib reformatsioonis sõna sekka öelda, vaid puhkenud oli võimuvõitlus.

Just maakogudustest tuli impulss lasteristimisest loobumiseks. Sellega anti antiklerikaalne hoop vana kiriku sundolemusele. See on iseloomulik, et lasteristimise kriitika ja usuristimise taotlused kasvasid välja just Zwingli lähikonnast. Grebel oli ju Zwinglilt õppinud, et „oleks palju parem, kui lapsukesi ristitaks alles siis, kui nad vanemaks saavad", kuna sakrament ei ole armu vahendaja, vaid vajab toimimiseks usku, mida imikutel teadupärast veel pole. Grebel oleks lasteristimise-

▲ Ristijate põgenemine 21. märtsil 1526 Zürichi „Nõiatornist". Allikas: http://www.museum-schleitheim.ch/taeufer_schweizertaeufer.htm

ga nõustunud, kui ta oleks uskunud uuestisündi ristimise kaudu. Lähtudes Zwingli õpetusest ristimise sümboolse tähenduse kohta, sai ta piibellikult mõista vaid nende vastutusvõimeliste isikute ristimist, kes olid pöördunud evangeeliumi mõjul. Grebel jäigi selle seisukoha juurde, Zwingli pöördus aga hiljem tagasi lasteristimise praktika kui koguduslikku sündmuse juurde: „see eksitus (lapsi mitte ristida) ahvatles mindki mõne aasta eest". Zwingli väitis hiljem ise, et mõistis radikaalide taotlusi ristimise puhul nii, et ristimine oli neile vaid instrument „eraldumiseks" või „uue kiriku" loomiseks.

Grebel ja Mantz heitsid Zwinglile pidevalt ette, et reformatsioon on liialt leebe. 17. jaanuaril 1525 jäid radikaalid ristimisküsimuses toiminud väitluses Zwinglile ja linnanõukogule alla. Järgmisel päeval kuulutas magistraat, et kõik vanemad, kes oma lapsi kaheksa päeva jooksul ristida ei lase, peavad linna „naise, lapse ja varaga" maha jätma. 21. jaanuaril kuulutas linnanõukogu, et Grebel ja Mantz peavad lõpetama oma piiblitundide pidamise ja seal Pühakirja üle vaidlemise. Põlu alla pandi need radikaalid, kes ei olnud Zürichi kodanikud.

Samal päeval kogunes rühm põlu alla panduid Felix Mantzi kodus Zollikonis olukorra üle järele mõtlema, mis lõppes spontaanse usuristimise talitusega. Jutustus sellest on säilinud kroonikaraamatus „Ältesten Chronik der hutterischen Brüder". Kroonika ütleb, et „hirm algas ja tuli nende peale", ja et nad „muutusid südame poolest rõhututeks". Palvetati, „et Jumal saaks neile anda tarkust talitada jumalikku tahtmist mööda". Pärast palvet läks endine preester Georg Blaurock Grebeli juurde ja palus, et too teda ristiks. Ta põlvitas Grebeli ette ja teda ristiti. Seejärel ristis Blaurock ülejäänud koosolekust osavõtjad. Ja siis „andsid nad suure jumalakartusega üheskoos end Issanda nimel üle, et kinnitada üksteist evangeeliumi teenistuses". Nii ei surunud magistraadi mandaat vaba kiriku, st usklike koguduse pooldajaid mitte maha, vaid andis hoopis edaspidiseks impulsi rajada vabakiriklikud kogudused. Kuigi ristimisaktiga veel otseselt vabakirikut ei rajatud, tõi see institutsiooniliselt kaasa lõpliku lõhe Zürichi ametliku reformatsiooniga. Radikaalidest said nüüd ristijad nii linnas kui ka maal, kes kuulutasid energiliselt oma tõekspidamisi.

Ristijate kuulutuse tõttu vallandusid ristimisalased segadused: vastsündinud lapsi ei toodud enam ristida, ristijate jutlustajad segasid ametlike pastorite jutlusi, kirikutes lükati ümber ja mõnikord ka purustati ristimisnõusid. Linn kutsus kokku uusi väitlusi ja püüdis igati seaduslikult ristijate vastu välja astuda. 27. mail 1525 ilmus Zwingli terav teoloogiline kirjutis „Ristimisest, taasristimisest ja lasteristimisest". Kaks aastat hiljem koostatud teoses „Taasristijate sepitsuste ümberlükkamine" väljendas Zwingli oma hirmu ristijate ees nõnda: „Nad pööravad kõik pea peale!" Ta jõudis selgusele, et ristijate hädaohtlikkus ei seisnenud nende õpetuslikus erinevuses, vaid just skismaatilisuses ja mässumeelsuses.

Lasteristimine sai tugipunktiks, millest sõltusid nii kiriku ühtsus kui ka tsiviilkord. Juba 1526. a veenis Zwingli magistraati koostama igas kirikukihelkonnas ristimisregistreid. Koos otsusega heita kogudusest välja kõik kodanikud, kes keelduvad oma lapsi ristimast, sai see samm magistraadile poliitiliseks sunnivahendiks. Taoline poliitika käis käsikäes Zwingli reformiprogrammiga, mis eeldas nähtava kiriku ja kristliku kogukonna identsust: „Kristlik linn ei ole miskit muud, kui kristlik kirik." *Corpus christianum*'i idee pääses taas võidule. Kristlik *civitas* võib olla tallede ja sikkude *corpus permixtum* (segatud ihu) ning Jumal üksi teab, kes on kes. Kuid see ei või olla üheaegselt ristitute ja ristimata inimeste kogukond, muidu oleks ohustatud tsiviilkord ja sellest sõltuv evangeeliumi kuulutamine. ■

Järgneb novembrikuu Teekäijas

PÄRAST PALVET LÄKS ENDINE PREESTER GEORG BLAUROCK GREBELI JUURDE JA PALUS, ET TOO TEDA RISTIKS.

Eesti- ja venekeelsete koguduste koostöö

- Panainti Posmatši kokkuvõte oma KUSi lõputööst
- Foto: Ermo Jürma.

Meil on rohkem seda, mis meid liidab, kui seda, mis meid lahutab.

Olen sündinud Eestis, olen moldovlane, kellest 18aastaselt sai eestlane. Kasvasin üles erinevates kogukondades. Kodus rääkisime rumeenia keelt, koolis vene keeles ja sõpradega, kes elasid meie majas, rääkisin eesti keelt. Kasvasin kristlikus kodus, 15aastaselt sain kristlaseks. Enne, kui asusin usuteadust õppima, lõpetasin Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli.

Minu lõputöö teemaks Kõrgemas Usuteaduslikus Seminaris oli „Eesti EKB Liidu eesti- ja venekeelsete koguduste koostöö võimalustest". Töö koosneb kolmest peatükist: 1) Ülevaade Eesti kristlikust ajaloost, 2) Lõimumise olukord ja probleemid Eesti ühiskonnas ning 3) EKB koguduste lõimumise minevik, olevik ja tulevik intervjuude põhjal.

EESTI KRISTLIKUST AJALOOST

Töö esimeses osas annan lühiülevaate Eestimaa kristlikust ajaloost: kuidas jõudis ristiusk siinsetele aladele, kuidas mõjutas seda maad reformatsioon, kuidas tekkisid esimesed vabakogudused, esimesed baptistikogudused ja esimesed venekeelsed vabakogudused.

Omal ajal tulid paljud venelased Tallinna, kus vajati nii lihttöölisi kui ka spetsialiste. Nende seas oli ka usklikke, kellel oli igatsus emakeelse kogudusetöö järele. Koostöö eesti koguduste ja vene gruppide vahel sündis algusest peale. Eesti usklikud, kes oskasid vene keelt, aitasid ruumide leidmisel, jutlustamisega jne. Ka pärastpoole, kui vene kogudustel olid juba oma töötegijad, säilisid head suhted eesti vaimulike juhtidega, nagu näiteks Johannes Togi, Arpad Arderi, Ruudi Leinuse ja teistega.

Vahel võib jääda mulje, nagu oleks vene kogudused ühel ja eesti kogudused teisel pool ning kumbki tegeleks oma asjaga. Kuid see on liiga kitsas vaade. Jumala kuningriik on palju avaram, kui me arvata oskame. On anekdoote, et taevas räägitakse eesti keelt, mis olla nii raske, et seda peab õppima terve igaviku (sama olen kuulnud rumeenia keele kohta). Kuid taevas on kindlasti armastuse keel ja seda peaksime praktiseerima juba siinses elus.

Mõnikord on päris raske panna koostööle kaht erinevat rahvust. Siin võib leida palju vabandusi. Kuid iga kristlane peab otsustama, kumb on talle tähtsam kodakondsus, kas ajutine maine või igavene taevane. Siin maal peame õppima austama teisi rahvusi ja mitte suhtuma nendesse nagu välismaalastesse. Kristlased tunnevad ühte Taevaisa, kellel on lapsi kõigist rahvastest.

Ka vene keelt kõnelevad inimesed peavad suhtuma eesti rahvasse austusega, sest sellel maal on hea elada, ja olles sellel maal, peame palvetama selle maa ja rahva heaolu eest (Jr 29:7).

LÕIMUMINE

Kuna kogudused ei ela isolatsioonis, vaid on seotud kogukonnaga laiemalt, siis olen töö teoreetilises osas käsitlenud lõimumise olukorda ja probleeme Eesti ühiskonnas. Statistikaameti andmete põhjal kirjeldan Eesti rahvastiku koosseisu muutumist viimastel sajanditel.

Eestis on palju rahvusi (2011. aasta rahvaloenduse andmetel 192), kuigi seda esmapilgul ei pruugi märgata. Näiteks oli minu gümnaasiumi klassis ukrainlasi, venelasi, valgevenelasi, grusiine ja mitmeid teisi. Kes me sellised siis oleme? Minu isiklik vastus on, et ma ei tea praeguseni täpselt oma rahvust, kuna mind on mõjutanud nii palju kultuure.

Tänases Eestis on mitu põlvkonda

vene keelt kõnelevaid inimesi. Esimene põlvkond on need, kes tulid siia mujalt, minu perekonna näitel on need minu vanemad. Mina olen siis teine põlvkond ja Eesti riigi poolt olen passi järgi eestlane, tahate uskuda või mitte.

Lõimumise teema on aktuaalne terves ühiskonnas. Eri rahvuste olukorda mõjutavad sotsiaalsed protsessid ja riigivõim. Töö teoreetilises osas käsitlen lõimumise erinevaid staadiume. Samuti vaatlen seda, mis soodustab ja mis võib pidurdada lõimumist.

Laste jaoks on lõimumine enamasti lihtsam. On juhtumeid, kus vene keelt kõnelev laps õpib ühe suvega eesti keele nii selgeks, et saab suhelda kõigis ettetulevates olukordades. Mida vanemaks inimene aga saab, seda raskem on tal sulanduda uude keskkonda. Inimestena on meil mitmed mehhanismid võõras ümbruses ellujäämiseks: me oskame keskkonda assimileeruda, õppida uusi keeli, kohaneda teiste kultuuride-

ga, kujundada uusi traditsioone. Tervishoidu õppinud inimesena on minu jaoks iseenesestmõistetav, et kuigi meil on iseärasusi, hingame siiski kõik sama õhku, vajame toitu, armastame magada ja teeme mitmeid toiminguid, mis on ühised kõikidele.

Tavaliselt peavad suhetesse panustama ikka kaks poolt. Kui all on kuristik, saab silda ehitada kahelt kaldalt korraga. Üks nendest, keda oma uurimistöö käigus intervjueerisin, andis huvitava mõtte, et usalduse sild peab olema nii tugev, et ta kannatab välja ka tõe raskuse.

KOGUDUSTE LÕIMUMINE INTERVJUUDE PÕHJAL

Töös uurisin lõimumist EKB Liidu kogudustes vaimulike töötegijatega tehtud intervjuude põhjal. Selleks külastasin eesti- ja venekeelsete koguduste koostööga lähedalt seotud inimesi: EKB Liidu presidente, pastoreid, vene regiooni vanempastoreid. Osa intervjuudest toimus eesti ja teine osa vene keeles. Küsitlesin ühtteist pastorit, vanuses 29 kuni 65 aastat. Kuus neist on eesti koguduste ja viis vene koguduste karjased.

Peamised küsimused, mida seal esitasin, olid järgmised. Milline on olnud eesti- ja venekeelsete kristlaste koostöö kogudustes ja liidus minevikus? Milline on olukord praegu ja milliseid koostöövõimalusi tasuks kaaluda tulevikus? Samuti küsisin, kas EKB Liidu eesti- ja venekeelsetel kogudustel on erinevusi teoloogias, ning palusin välja tuua erinevusi sisserändajate eri põlvkondade vahel.

Intervjuusid on võimalik lugeda originaalkeeltes töö lisadest. Töös kasutatud tsitaadid on tõlgitud eesti keelde.

Rääkides vene koguduste juhtidega, selgus, et palju sõltub ka kohalikust demograafilisest olukorrast. Eestis on suuri linnu, kus EKB Liidu eestikeelseid kogudusi ei ole, näiteks Narva. Ja on kohti, kus venekeelseid kogudusi võiks olla rohkem. Üks intervjueeritav väitis, et näiteks Tallinnas peaks olema rohkem vene keelt kõnelevaid kogudusi kui üks.

Teised intervjueeritavad ütlesid, et potentsiaal, mida oleks võimalik rakendada eesti ja vene keelt kõnelevate koguduste ühistöös, on suurem ja seda tuleks arendada. Hetkel teenin mina kaasa Tartu Kolgata koguduses, venekeelses osakonnas. Siin õpime ka koostööd ja palju teisi asju, mis tuleb sellega kaasa.

Venekeelsetest kogudustest rääkides tuleb meeles pidada, et tegelikult koosneb nende liikmeskond paljudest eri rahvustest ja keeltest. Intervjueeritavatelt kuulsin palju huvitavaid fakte, mis rikastavad teadmisi sellest, kuidas erinevaid rahvaid, kellel on erinevad kultuurid ja erinevad traditsioonid, liidab kristlus. Ilmnes, et meie vendluses on eri rahvused suhtunud üksteisesse alati lugupidavalt, kuid koostöö on olnud enamasti siiski formaalne, näiteks kirikupühade puhul ühise teenistuse korraldamine. Paremaks lõimumiseks tuleks leida rohkem sisulisi koostöövorme.

Suuri teoloogilisi lahknevusi eesti- ja venekeelsete koguduste vahel ei ole. Silma torkab peamiselt jumalateenistuste läbiviimise kord. Erinevusi kohtab aga juhtimisstiilides. Samuti toodi esile, et erinevusi põhjustab erinev meediaruum, seda ka venekeelsete koguduste siseselt.

Eestis on mitmeid piirkondi, kus on vähe vene keelt kõnelevaid elanikke, kuid on ka neid regioone, kus on vähe eesti keelt kõnelevaid inimesi. On olemas ka neid kohti, kus eesti- ja venekeelsete inimeste osakaal on peaaegu võrdne. Seega on vaja õppida tegema koostööd sellisel kujul, mis on võimalik ja viljakas vastavas piirkonnas. Koostöö on pingutus, sest siis on vaja õppida tundma uusi inimesi ja leida sobivaid meetmeid. Näiteks mõned kogudused on leidnud võimaluse pidada kakskeelseid teenistusi, kasutades sünkroontõlget.

Meil on rohkem seda, mis meid liidab, kui seda, mis meid lahutab. Olen seda märganud eriti ka oma seminariõpingute ajal. Aidaku Jumal selle peale vaadata ja teha koostööd vennalikus armastuses, Jumala armastuses.

Panainti Posmatši diplomitöö on kättesaadav kodulehel www.kus.tartu.ee vilistlaste 2017 loetelu all. ■

Kristlased võivad ehitada neid teiste inimestega ühendavaid sildu, mis peavad olema nii tugevad, et kannatavad välja tõe raskuse.

◀ Tallinna Kalju ja Betaania koguduste noorteõhtutel – Molodöžtekatel – osalevad nii eesti- kui venekeelsed noored. Foto: Igor Raihelgauz.

◀ 20.–23. september 2017. EBFi uuele presidendile Jenni Entricanile (esireas paremalt teine) ja asepresidendile Meego Remmelile (esireas vasakult teine) palusid Jerevanis toimunud EBFi aastakoosolekul õnnistust lahkuv president Asatur Nahapetyan (esireas vasakult esimene), EKB Liidu president Erki Tamm (tagareas vasakult esimene), Jenni abikaasa gastroenteroloog John Entrican (tagareas keskel), EBFi peasekretär Tony Peck (tagareas paremalt esimene) ja Suurbritannia Baptistiliidu peasekretär Lynn Green (esireas paremal esimene). Foto: Wissam al-Saliby.

EBFi asepresident Meego Remmel seisab evangeeliumi leviku eest

Kui suur on tänane EBF?
Euroopa Baptistiföderatsioon loodi 1949. aastal. Jätkuvalt kasvava osaduskonnana ühendab EBF praeguseks juba 826 000 inimest rohkem kui 14 000 kogudusest, 54 liidust ja 5 partnerorganisatsioonist üle Euroopa ja Venemaa, Kesk-Aasia ja Lähis-Ida. Samas tehakse koostööd ka baptistidega, kes EBFi ei kuulu. Meie piirkonnas esindab EBF ka Baptisti Maailmaliitu.

Kas EBFis on liikmesliitude eestpalvekalender?
Jah, on küll. Igal nädalal palvetatakse ühe liikmesliidu ning sellega seotud maa ja rahva eest. Veebruarikuus, mil tähistame nii Eesti baptismi kui ka Eesti Vabariigi aastapäeva, palvetatakse Euroopa ja Venemaa ning Kesk-Aasia ja Lähis-Ida kogudustes samamoodi meiegi eest. Antud palvesoovid on kirjas EBFi veebilehel.

Kuidas leiaks meie ringirändav usukaaslane Euroopas lähedase koguduse?
Kindlasti tasub külastada EBFi veebilehte *ebf.org* ja leida sealt vastava maa sõsarkoguduste esindajate kontaktid või antud liidu veebileht, kus koguduste asukohad täpsemalt kirjas. Nagu on tavaks meie koguduste liidus, nii tervitatakse mujalgi külalisvendi ja -õdesid külalislahkelt.

Millist vilja on kandnud EBFi ja Eesti koostöösidemed?
Eesti EKB Koguduste Liidul on olnud eesõigus juba kahel korral võõrustada EBFi aastakoosolekut. Kui 1990ndatel aastatel tuldi Eestimaale eelkõige uudistama, kuidas ümbersündinud riik ja liit toimivad, siis mullu külastati meid juba kui olulist panustajat EBFi missiooni elluviimisel. Teatavasti töötab EBFi asepeasekretärina Kohila koguduse diakoniss Helle Liht. Teoloogiakomisjoni on vedanud EBFiga seotud teoloogilise hariduskeskuse IBTSC üks juhtidest pastor Toivo Pilli. Noorsootöö võrgustiku eestvedajateks on nii Kõrgema Usuteadusliku Seminari rektor Einike Pilli kui ka Liidu Noorsootöö Keskuse juhataja Sven-Joonatan Siibak. Kosovos on missioonil Daily ja Dejan Adam. EBF on toetanud mitme koguduse rajamist Eestimaal. Samas oleme üheskoos võinud ja võime tulevikuski tuge pakkuda vendadele-õdedele, kes kannatavad raskusi, usuvabaduse piiramist, tagakiusu, vangistamisi, märtrisurmagi. Osadus ja suhtlus Jeesuse nimel on jumalikult antud kingituseks ja inimlikult rikastavaks kogemuseks üle aegade ja erisuste siinpoolses maailmas.

Millised olid EBFi viimase (Tallinna ja Jerevani vahelise) tööaasta teetähised?
Käesolev aasta märgib 500 aasta möödumist reformatsiooni algusest. Juubeli tähistamisel on üle Euroopa ja selle piiridegi teadvustatud ka (ana)baptistide veendumusi Jeesuse järgimisel ja evangeeliumi kuulutamisel. Näiteks aitasid Ukraina baptistid korraldada Kiievis enam kui 100 000 inimest Maidanile kokku toonud evangeelse vabaõhuteenistuse. Läbi aasta oli rõhuasetus sellel, mida väljendati ka EBFi aastakoosolekul Jerevanis, et reformatsioonist peaks rääkima mitte niivõrd mineviku-, kuivõrd olevikuelu plaanis: *ecclesia semper reformanda est* ('kogudust peab alati reformima').

Millele pööravad tähelepanu EBFi aastakoosoleku resolutsioonid?
EBFi aastakoosolek võttis vastu neli resolutsiooni. Esimene neist rõhutas, et baptistidena peame jätkuvalt abieluks mehe ja naise vahelist eluaegset liitu. Teine resolutsioon selgitas, et nn terrorismivastased seadusandlikud algatu-

sed seavad mitmel pool usuvabadusele rangeid piiranguid. Venemaal, näiteks, nagu tõdeb kolmas resolutsioon, on hakatud ahistama ka kristlikke usukogukondi, rääkimata illegaliseeritud Jehoova tunnistajatest. Neljas resolutsioon rõhutab põgenikena oma kodudest lahkuma sunnitud kristlaste õigust jätkata elu Iraagis, naastes oma ajaloolistesse kodupaikadesse. Kõik resolutsioonid ja muudki huvipakkuvad dokumendid on leitavad inglise keeles EBFi veebilehel.

Meego, Sind valiti asepresidendiks: Mida soovid asepresidendina viia EBFi ühistöösse ja mida tuua sealt Eestisse?

Vabatahtliku töötegijana EBFi asepresidendiks kandideerimise ettepanekut palves kaaludes kõnetas Jumal mind sellega, et kui paljud kristlased peavad tänapäeva maailmas kogema palju suuremaid ahistusi ja ahastusi, siis minul ja meil on Eestimaal – vaatamata kõigele – palju suuremaid vabadusi ja võimalusi oma usku praktiseerida ja kuulutada. Jeesuse eeskujul oleme kutsutud elama ja teenima mitte omaenda elu ja õiguse nimel, vaid Jumala riigi ja tema õiguse nimel. Nii tahan minagi seista üle kõige tema kuningriigi ja selle evangeeliumi vaba leviku eest, olgu Eestimaal, Euroopas, Kesk-Aasias, Lähis-Idas või kus iganes maailmas tema nimel tuleb olla.

Erki Tamm: Euroopa Baptistiliidu (aastakoosoleku) formaat on platvorm baptistliku taustaga kristlaste kohtumiseks ja koostööks.

Me elame võrgustikuühiskonnas. Info levib sotsiaalmeedia kaudu küll kiiresti, kuid probleemide mõistmiseks ja üksteise toetamiseks peavad inimesed reaalselt kokku saama. EBFi võrgustikku kuuluvad Kesk-Aasia ja Lähis-Ida kogudused vajavad eriliselt teiste kristlaste toetust. Hämmastav oli kuulda Iraagi baptistikoguduste teenimistööst riigi sisepõgenike heaks, olenemata nende usulisest tagapõhjast. Näiteks 2014. aastal, kui Bagdadist otsis varju pool miljonit sõjapõgenikku, osteti ameerika kristlaste abiga hoone, millesse mahutati 100 peret. Sellest hoolimata kannatavad kristlased seal tagakiusu all.

Islamiusulise elanikkonna enamust omavates riikides puudub üldjuhul kristlaste jaoks praktiline usuvabadus. Turkmenistani baptistiliidu esindaja sõnul kutsub riigipea üles rahvast järgima aktiivselt islami traditsioone. Kristlikke kogudusehooneid rüüstatakse, kristlikku kirjandust hävitatakse, teenistuste ajal tungitakse palvelatesse ja inimesi vangistatakse nende usu tõttu.

Samas võivad inimlikult rasked olukorrad tuua kaasa evangeeliumi leviku kasvu, nagu see on juhtunud Ukrainas. Ida-Ukrainas jätkub sõjaolukord ja inimesed hukkuvad. Riigi presidendi toetusel aga reformatsiooni aastat tähistavate evangeelsete kristlaste eestvedamisel korraldatud suurüritusele tuli Kiievisse kokku üle 100 000 uskliku.

Armeenia Baptistiliidus on viimase 25 aasta jooksul toimunud erakordselt kiire kasv. 90ndate algusest alates on koguduste liikmeskond kasvanud 300-lt 6000-le liikmele.

Lääneriikides on üksikute julgustavate näidete kõrval (Austrias) koguduste areng takerdunud sekularismi kasvu tõttu, mis röövib kogudustelt jõu. Prantsuse baptistide esindaja, Marc Deroeux küsis: „Kuidas on võimalik rääkida ühiskonnale Jumalast, kui jumala mõiste on kaotanud tähenduse?!“ Samas leidis ta, et inimesi kõnetab Jeesuse järgijate autentne usk, tunnistus oma nõrkusest ja Jumala väest Jeesuses. ■

EBF
Europe • Central Asia • Middle East

EBFi resolutsioon kristliku abielu kohta

taaskinnitab 2010. aasta „Resolutsiooni abielu kohta”. See soovib selgesõnaliselt väljendada, et Piibli põhimõtetel rajanev kristlik abielu on mehe ja naise vahel ning soovitab käesolevat avaldust oma liikmesliitudele.

Rõõmustab Jumala Isa, Poja ja Püha Vaimu vastastikku armastavate ja isetute suhete üle ning nende ilmnemise üle Jeesuse Kristuse elus, surmas ja ülestõusmises.

Tänab Jumalat, et inimene on loodud meheks ja naiseks Jumala näo järgi, ja soovib järgida Pühakirja tunnistust ja õpetust kõigis inimseksuaalsuse väljendustes.

Kutsub üles baptiste näitama eeskuju, väärtustama ja õpetama, et abielu on loodupärane ning piibellik kontekst mehe ja naise seksuaalsetele suhetele, nagu on väljendatud: „Sellepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on üks liha!” (1Ms 2:24).

Saab osa inimsuhete haprusest ning tunneb valu ja raskusi, mida purunenud suhted põhjustavad inimestele kirikutes ja ühiskonnas.

Kinnitab meie vastutust jagada Head Sõnumit Jeesusest Kristusest sõnas ja teos kõigi inimestega, sõltumata nende eluviisist või veendumustest.

Tunnistab vajadust palvetada abielus inimeste eest, neid julgustada ja toetada, pakkudes pastoraalset ja vaimulikku nõustamist, et tugevdada terveid ja elujõulisi kristlikke kogukondi, osaduses Jeesuse Kristusega ja üksteisega. ■

EBF
Europe • Central Asia • Middle East

EBFi resolutsioon terrorivastase seadusandluse ja usuvabaduse kohta

Taunib ja mõistab hukka üha kasvava terrorismi, kus usuliste tõekspidamistega õigustatakse vägivalla kasutamist.

Väljendab kaastunnet ja solidaarsust kogukondade ning üksikisikutega, keda terroriaktid on laastanud.

Usub, et terroriaktide sooritajad on samamoodi Jumala näo järgi loodud ja Jumala poolt armastatud mehed ja naised, kuid nad on motiveeritud põhjustest, mis ei ole kooskõlas Jumala armastavate kavatsustega inimkonna heaks.

Austab ja toetab valitsuste vajadust kaitsta oma kodanikke terrorismivastase võitluse strateegiate väljatöötamisega.

Tunnustab ja austab usundilist mitmekesisust meie ühiskonnas ning taaskinnitab keskse baptistide uskumuse: kõigile mõeldud usundi- või usuvabaduse vajadus.

Väljendab muret meie liitude nimel, et hiljutistel terrorismivastastel õigusaktidel mitmes riigis on olnud mittesoovitud, kuid siiski negatiivsed tagajärjed usuvähemusrühmadele, sealhulgas mõnedele pikaealistele kirikutele, mis on päädinud märkimisväärse diskrimineerimisega.

Kutsub üles valitsusi kaitsma usundi- ja usuvabaduse põhimõtteid, kui luuakse terrorismivastaseid strateegiaid, mis takistavad väljakujunenud tavade praktiseerimist erinevatel usundirühmadel, kes ainult soovivad oma ühiskonnas positiivset mõju avaldada.

Jätkab meie liikmesliitude ja partnerite julgustamist, et oldaks Jumala mehed ja naised, kes töötavad ja palvetavad oma kogukondade rahu ning juhtide heaolu ja tarkuse eest, kooskõlas Jeremija väljakutsega: „Ja taotlege selle linna heaolu, kuhu ma olen lasknud teid viia…" (Jr 29:7). ■

Abipalve vabaduse pärast

Armastav Jumal,
tuleme Sinu ette vaba rahvana,
kelle minevikus on orjapõlve varjud,
mis tekitavad hirmu tuleviku ees.
Palun tee meid tõeliselt vabaks!

Mäletame võõra võimu iket
ja vajadust valida ellujäämise ja
aususe vahel;
nüüd elame võõraste mõtteviiside tuules,
otsides tasakaalu armastuse ja
tõerääkimise kitsal köiel.
Me tunnistame, et ei oska alati
tasakaalu hoida.
Palun tee meid tõeliselt vabaks!

Meis enestes on kõige raskemad ahelad:
ahnus, usaldamatus, kättemaksuhimu;
silma, südame ja mõtte eksimused;
tahtmine olla iseendale jumalaks ja
isandaks,
sildistades võõrast ja abitut.
Palun tee meid tõeliselt vabaks!

Sina oled päästnud meid orjusest
ning läkitanud vabaduse ja rahu
teostajateks.
Nii nagu sa läkitasid oma Poja,
kes vabatahtlikult, armastuse pärast,
võttis orja näo ja andis oma elu.
Palun tee meid tõeliselt vabaks,
et võiksime teha nõndasamuti!

Aamen

Miks on usklikud kindla lootusega?

Ruudustikus on vasakult paremale lugedes üks mõte Piiblist.
Iga täht ruudustiku all on õiges tulbas, ent mitte õiges järjekorras. Kui paigutad tähed tagasi ruudustikku, saad piiblisalmi, mis vastab pealkirjas olevale küsimusele. Sõnavahesid tähistavad mustad ruudud. Kõik salmis olevad kirjavahemärgid on ruudustikus ette antud. Piiblisalm on võetud 1997. aasta piiblitõlke järgi.

Eelmise Tähesaju „Miks peaks oma ärritumist taltsutama" lahendus on kirjas Jk 1:20: „Sest mehe viha ei soeta õigust Jumala ees."

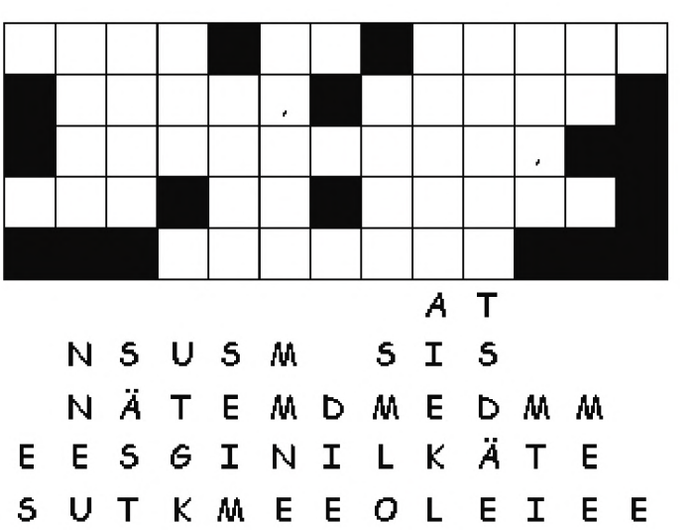

Eestis alustas Ülistus-Alfa

■ Ragne Kivimets, Eesti Ülistusteenistuse misjonär
■ Fotod: Liisa Perend.

86 ülistajat Tallinnas ning 43 Tartus on üksinda ja tiimiga kogunenud, et minna sügavamale oma teenistusharus teadmiste ja kogemustega. Tegemist on Ülistus-Alfaga, mida hakkasime läbi viima esmaskordselt Eestis septembris 2017.

Ülistus-Alfa kursus on välja töötatud Worship Central liikumise poolt, mis on alguse saanud aastal 2006 Inglismaal koguduse Holy Trinity Brompton ülistajate ettevõtmisel. Sellestsamast kogudusest on alguse saanud ka ülemaailmselt tuntud Alfa-kursus.

Ülistus-Alfa kursus on seitsmest sessioonist koosnev baaskursus ülistajatele, et üheskoos mõelda ja arutleda ülistusteenistuse põhiteemade üle: miks on ülistus oluline, Jumalaga suhte arendamine, ülistuse juhtimine, loovuse vabastamine, tõhus meeskond, kuidas koos musitseerida, autentne juht.

Worship Central on näinud vajadust ausama, autentsema, dünaamilisema ülistuse järele ning see vajadus tõi ülistusjuhid otsusele käivitada Worship Central (sh Tim Hughes, autor lauludele „Olen siin, et kiita", „Rõõmus päev"), mis on globaalne liikumine ülistusjuhtidele ja muusikutele. Sellest vajadusest lähtuvalt töötasid nad välja Ülistus-Alfa kursuse 2011. aastal, et varustada ja aidata ülistajaid nende teenistuses laiemalt kui Inglismaal.

Ülistus-Alfa Eestisse toomisega olen tegelenud alates oktoobrist 2016, kui osalesin ise kursusel Amsterdamis. Võtsin ühendust Worship Central liikumise tegevjuhiga, kes julgustas seda kursust Eestis tegema. Kõrgem Usuteaduslik Seminar haaras plaanist kinni ja me tõlkisime materjalid ära tänu Hollandi kogudusele Agapé Amsterdam, kes maksis kogu tõlketöö eest.

Kursus on sarnane meile juba tuntud Alfa-kursusega. Alustame sessiooni alati tervituskohvi ja snäkiga. Seejärel koguneme ülistus- ja palveajaks, siis läheme edasi loenguga, juhime inimesed arutlusgruppidesse ning lõpetame ka ülistuse ja palveajaga. Loengupidajad on alati erinevad. Käesolevatel kursustel teevad kaasa Timo Lige, Matteus Elbrecht, Gunnar Kotiesen, Meego Remmel, Piret & Tõnu Laikre, Piibli Lugemise Laagri tiim jt.

Korralduse poole pealt on Ülistus-Alfa üle ootuste. Huvitundjaid on nii palju, et pidime hiljaksjäänutele ütlema, et nad ootaksid järgmist kursust. Peame plaani, et varsti uusi kursuseid alustada. Hetkel oleme läbi viinud kolm sessiooni Tallinnas ja kaks sessiooni Tartus. Osalejaid on üle Eesti ja nad on väga avatud ning janused. Mõned on lausa öelnud, et see kursus vastab nende palvetele, et koguda ülistajad kokku ja õpetada neid selles valdkonnas.

Kursusel osalejatel on igatsus saada värskeid ja uusi teadmisi ülistuse kohta, tugevdada oma ülistustiimi, avastada, mida tähendab Vaimus ja tões ülistada, ning saada tuttavaks teiste ülistajatega väljaspool oma kogudust ja ringkonda. Usun, et selle kuruse läbi saab nendele igatsustele ka vastata, kuid tegemist on siiski baaskursusega, mis aitab meil luua ühist arusaamist ülistuses. Veel sügavamale minemiseks oleme KUSiga pannud kokku programmi „Inspireeriv Ülistus", mida üliõpilased ja huvitundjad saavad läbida süvaõppes, mis algab jaanuaris (rohkem infot KUSi kodulehel).

Koos Ülistus-Alfas osaleja Carlos Roosiga (Piiblipäevade bändi juht) nägime vajadust laiendada ülistajate soovi üksteisega ühenduda ning lõime Facebooki grupi EESTI ÜLISTAJATE VÕRGUSTIK, et veelgi rohkem Eesti ülistajaid kokku tuua.

Olen põnevil, mis Jumal on tegemas ja kuidas ta õpetab meie kogudusi läbi selle kursuse teda ülistama ning teisi oskuslikumalt ülistuslauludega juhtima. ■

▲ Kursusel juhivad muusikalist ülistusosa erinevad koosseisud mitmetest kogudustest.

▲ Arutlusgruppide üheks tööülesandeks oli jagada näiteid sellest, kuidas Püha Vaim on kedagi ülistuses juhtinud.

KUIDAS KÜSIDA, ET VASTUS JUMALALE JA TEMA RIIGILE OLEKS „JAH”?

Kaks kõige suuremat nõrkust meie kogudustes on vähene uute juhtide järelkasv ja nõrk evangeelne innukus. Vähemalt nii näitavad uuringud.
Mis siis, kui me ei oska seda lihtsalt teha? Kuidas peaksime suhtlema, milliseid küsimusi esitama ja kuidas kuulama, et inimesed leiaksid Jumala ja oma teenimisanni koguduses?
Ehk pole nad jõudnud Jumala ja tema riigis tähendusrikka teenimiseni, sest neilt pole keegi häid küsimusi küsinud?

Küsimise ja kuulamise kunsti harjutame koos Kanada pastori ja konsultandi John Capliniga

PÜHAPÄEVAL, 26. NOVEMBRIL KALAMAJAS, TETERMANNI MAJAS KELL 16–19.

Registreerimine www.kus.tartu.ee
Lisainfo telefonil 5186219.

Koolitust koordineerivad seminari õppejõud Meego Remmel ja Einike Pilli.

Meego Remmel on käinud kolmel John Caplini koolitusel. Ta kommenteerib kogetut: *„John Caplini küsimuste esitamise viis meenutab Jeesust. Tema küsimustele vastata püüdes avastad rohkem, kes sa oled ja mida sa vajad.”*

Kasulik on aeg-ajalt tagasi tõmbuda ja vaadata asjadele pikas perspektiivis.

**Kuningriik on mitte ainult kättesaamatu meie jõupingutustele,
vaid ka väljaspool meie nägemisulatust.**

**Me viime oma eluajal täide ainult tibatillukese murdosa sellest võrratust ettevõtmisest,
mis on Jumala töö.**

Miski meie poolt tehtust ei ole täielik – öeldakse, et kuningriik ulatub alati meist kaugemale.

Ükski väide ei ütle kõike, mida võiks öelda.

Ükski palve ei väljenda täielikult meie usku, ükski patutunnistus ei too täiuslikkust.

**Ükski pastori külastus ei too terviklikkust, ükski programm ei täida kiriku missiooni.
Ükski eesmärkide kogum ei sisalda kõike.**

Sellega me tegeleme.

Me külvame seemneid, mis ühel päeval hakkavad kasvama.

Me kastame juba külvatud seemneid teadmisega, et neis on lootus tulevikuks.

Me ehitame hoonet, mille nurgakiviks on Meister.

Me varume pärmi, mis kasvab kaugelt üle meie võimete.

Me ei saa teha kõike – ja seda mõistes tunnetame vabadust.

See võib olla puudulik, kuid see on algus, samm teel, võimalus Issanda armul saabuda ja teha ülejäänu. Me ei pruugi kunagi näha lõpptulemusi, kuid see ongi erinevus Ehitusmeistri ja töölise vahel. Meie oleme töölised, mitte meistrid; jumalasulased, mitte messiad.

Me oleme tuleviku, mitte iseenda prohvetid.

Oscar Romero (1917–1980) mälestuseks peetud palve